

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 14. julija 2004

o državni pomoči Nemčije v korist MobilCom AG

(notificirano pod dokumentarno številko K(2004) 2641)

(Besedilo v nemškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2005/346/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, zlasti člena 62(1)(a),

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES ⁽¹⁾ in zlasti člena 7(3) in (4) Uredbe,po pozivu države članice in drugih zainteresiranih strank, da predložijo svoje pripombe ⁽²⁾ v skladu z navedenimi členi in ob upoštevanju njihovih pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) S pismom z dne 18. oktobra 2002 je Nemčija Komisijo obvestila o odobritvi tako imenovane pomoči za reševanje v obliki državnega poročstva za posojilo v višini 50 milijonov EUR, ki ga je zvezni Kreditni zavod za obnovo („Kreditanstalt für Wiederaufbau“, v nadaljevanju „KfW“) odobril podjetju MobilCom AG (v nadaljevanju „MobilCom“). Posojilo je bilo izplačano dne 19. septembra 2002.

(2) S pismi z dne 21. oktobra 2002 in 30. oktobra 2002 je Komisija zahtevala dodatne informacije, ki jih je Nemčija predložila s pismi z dne 23. oktobra 2002, prejetimi dne 23. oktobra 2002 in dne 24. oktobra 2002 oziroma s pismom z dne 5. novembra 2002, prejetim dne 5. novembra 2002.

(3) S pismom z dne 27. novembra 2002, prejetim 28. novembra, je Nemčija sporočila odobritev dodatnega 80-odstotnega državnega poročstva za zanesljivost plačila za novo posojilo v višini 112 milijonov EUR. Dne 10. decembra 2002 so zasedali predstavniki Komisije in Nemčije.

(4) Komisija je Nemčijo dne 21. januarja 2003 pisno obvestila o sklepu, da bo na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe ES in smernic Skupnosti o državnih pomočeh za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah državno poročstvo za posojilo v višini 50 milijonov EUR odobrila kot pomoč za reševanje ⁽³⁾.

(5) V istem pismu je Komisija Nemčijo obvestila o sklepu v zvezi z 80-odstotnim državnim poročstvom za posojilo za 112 milijonov EUR o uvedbi formalnega postopka v skladu s členom 88(2) Pogodbe ES.

(6) Sklep Komisije o uvedbi postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske Unije* ⁽⁴⁾. Komisija je ostale udeleženske pozvala, da predložijo svoje pripombe.

⁽¹⁾ UL L 83 27.3.1999, str. 1, Uredba, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristopu 2003.

⁽²⁾ UL C 59, 14.3.2003, str. 2.

⁽³⁾ UL C 288, 9.10.1999, str. 2.

⁽⁴⁾ glej opombo 2.

- (7) S pismi z dne 24. februarja 2003, prejetima dne 25. februarja 2003 in 26. februarja 2003, je Nemčija predložila svoje pripombe o sklepu Komisije o uvedbi postopka.
- (8) S pismom z dne 14. marca 2003, prejetim dne 14. marca 2003, je Nemčija Komisiji predložila dodatne informacije, hkrati je Nemčija Komisiji sporočila svoj namen, da bo državno poroštvo za odobrene kreditne linije za MobilCom v višini 50 milijonov EUR in 112 milijonov EUR podaljšala do konca leta 2007. Nemčija je opozorila tudi, da je bil drugi kredit podjetju izplačan le do višine 88,3 milijone EUR.
- (9) S pismom z dne 10. aprila 2003 je Komisija zaprosila za dodatne podatke o načrtovanem podaljšanju državnega poroštva, ki jih je Nemčija nato pisno predložila dne 9. maja 2003, poslano priporočeno dne 12. maja 2003. Nemčija je dodatne informacije posredovala s pismom z dne 21. maja 2003, poslanim priporočeno 21. maja 2003.
- (10) S pismom z dne 3. junija 2003, poslanim priporočeno dne 4. junija 2003, je podjetje MobilCom podalo svoje stališče o postopku.
- (11) Komisija je Nemčijo s pismom z dne 9. julija 2003 obvestila o tem, da bo v skladu s členom 88(2) Pogodbe ES postopek v teku, glede na načrtovano podaljšanje poroštva za posojila, podaljšala do konca leta 2007.
- (12) Odločba Komisije o podaljšanju postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske Unije* ⁽⁵⁾. Komisija je ostale udeleženske pozvala, da predložijo svoja stališča.
- (13) S pismom z dne 1. septembra 2003, prejetim dne 2. septembra 2003, je Nemčija predložila svoje stališče o podaljšanju postopka. S pismom z dne 9. septembra 2003 je Komisija zaprosila za dodatne informacije. Nemčija je odgovorila s pismom z dne 23. septembra 2003, prejetim dne 25. septembra 2003. V pismu je Nemčija Komisijo obvestila tudi, da je MobilCom neplačane kreditne linije, za katere so bila odobrena državna poroštva, dne 22. septembra 2003 popolnoma poravnala in da bo KfW (vodja konzorcija) Zvezi in deželi Šlezija-Holstein vrnila poroštvene listine.
- (14) S pismom z dne 5. novembra 2003, poslanim priporočeno dne 6. novembra 2003, je Nemčija zahtevek za odobritev podaljšanja poroštva za kredite do leta 2007 označila kot rešen, saj so bili krediti poplačani.
- (15) S pismom z dne 25. septembra 2003, poslanim priporočeno dne 25. septembra 2003 in s pismom z dne 2. oktobra 2003, poslanim priporočeno dne 6. oktobra 2003, je Komisija prejela pripombe dveh tekmecev podjetja MobilCom o podaljšanju postopka, ki so bile posredovane Nemčiji, da zavzame stališče. Nemčija je odgovorila s pismom z dne 5. novembra 2003, poslanim priporočeno dne 6. novembra 2003.
- (16) Dne 9. januarja in 21. januarja 2004 so potekali pogovori med predstavniki zvezne vlade, dežele Šlezije-Holstein, podjetja in Komisije glede potrebe po dodatnih ukrepih za preprečevanje nesprejemljivega izkrivljanja konkurence. S pismom z dne 13. februarja 2004, poslanim priporočeno dne 13. februarja 2004, je Nemčija Komisiji sporočila, da je MobilCom načeloma pripravljena ukiniti neposredno spletno sklepanje naročniških pogodb za obdobje 7 mesecev. S pismom z dne 16. februarja 2004 je Komisija zaprosila za pojasnilo nekaterih točk. Na še eno pismo Komisije z dne 24. marca 2004 je Nemčija v pismih z dne 2. in 28. aprila 2004, poslanima priporočeno dne 2. aprila 2004 in dne 28. aprila 2004 pojasnila, da ne more dokončno ugoditi zaprtju spletnih trgovin podjetja MobilCom. S pismom z dne 23. junija 2004, poslanim priporočeno dne 24. junija 2004, je Nemčija Komisiji predložila dodatne informacije o aktualnem gibanju števila strank podjetja MobilCom.

II. PODROBEN OPIS UKREPOV

2. 1 MobilCom AG

- (17) MobilCom AG je leta 1991 ustanovil Gerhard Schmid kot MobilCom Communicationstechnik GmbH. Sedež ima v Büdelsdorfu, Rendsburg-Eckernförde, Šlezija-Holstein, regija prejemnica pomoči po členu 87(3)(c) Pogodbe ES. Poleg centrale v Büdelsdorfu zastopajo MobilCom v Nemčiji različne podružnice (Kiel, Karlstein, Erfurt in Hallbergmoos).

- (18) Največji delničar MobilCom je trenutno France Télécom z 28,3 % delnic. Ostale delnice so v razpršenem lastništvu.

⁽⁵⁾ UL C 210, 5.8.2003, str. 4.

- (19) MobilCom je začel poslovno dejavnost kot prodajni posrednik storitev mobilne telefonije „druge generacije“ („2G“), med drugim za T-Mobile, Vodafone in E-Plus. Podjetje je šlo leta 1996 na borzo in je kot eno prvih podjetij leta 1997 kotiralo na novem trgu frankfurtske borze vrednostnih papirjev. Z vstopom v nemški internetni posel in posel fiksne telekomunikacije leta 1998 je MobilCom osvojila dodatna področja poslovanja. Podjetje MobilCom je v obdobju, zaznamovanem z rastjo podjetij zaradi razcveta mobilne telefonije, hitro raslo.
- (20) V letih od 1997 do 2000 je MobilCom kupil več podjetij, med drugim ponudnika omrežnih storitev Topnet in ponudnika storitev mobilne telefonije Cellway ter v tem času največji nemško govoreč spletni iskalni stroj DINO-Online. Podjetje MobilCom je portfelj dopolnila tudi s telekomunikacijskim podjetjem TelePassport, ponudnikom storitev D Plus in z večinsko udeležbo v računalniški verigi Comtech. Prav tako leta 1999 je MobilCom na novi trg v Frankfurtu pripeljal internetno hčerinsko podjetje Freenet.de AG, drugo največjo spletno storitveno službo v Nemčiji.
- (21) Leta 2000 sta MobilCom in France Télécom ustanovili mešano podjetje MobilCom Multimedia GmbH s ciljem pridobiti licenco UMTS in vstopiti na trg UMTS. France Télécom je zamenjala svoj delež v mešanem podjetju za udeležbo v Mobilcom AG v višini 28,3 %, tako da je postal Mobilcom AG edini lastnik mobilcom Multimedia GmbH. Za deleže v MobilCom AG je France Télécom plačala kupnino v višini 7,3 milijarde EUR. Potrebno zunanje financiranje licence UMTS bi naj zagotovil mednarodni bančni konzorcij. Temelj strateškega partnerstva na področju UMTS je bil sporazum o sodelovanju („Cooperation Framework Agreement“), ki sta ga stranki podpisali marca leta 2000.
- (22) Avgusta leta 2000 je MobilCom Multimedia GmbH od zvezne vlade za 8,4 milijarde EUR na dražbi pridobila licenco UMTS. Leta 2001 se je D Plus združila s Cellway za optimalno prilagoditev prodajne strukture za posel UMTS. V istem letu se je začelo izgrajevati omrežje UMTS.
- (23) Na področju mobilne telefonije/ponujanja storitev bi se naj MobilCom z vstopom v posel UMTS razvila iz ponudnika storitev v ponudnika mobilne telefonije s spletno podporo. ⁽⁶⁾
- (24) Področje fiksne omrežja/interneta je po eni strani obsegalo govorno telefonijo, po drugi pa posel za pristop do interneta, ki ga je podjetje upravljalo preko internetnega hčerinskega podjetja Freenet.de AG, ki je bilo 76,1 % v lasti podjetja MobilCom. Na področju fiksne omrežja je MobilCom pred krizo oskrbovala skoraj osem milijonov strank, od tega okrog 3,2 milijona internetnih strank.
- (25) Prihodki od prodaje koncerna MobilCom so znašali v poslovnem letu 2001 2,59 milijarde EUR. To je ustrezalo približno 10 % povečanju v primerjavi s prejšnjim letom. 1,919 milijarde EUR prihodkov od prodaje je pridelalo področje mobilna telefonija/ponujanje storitev, 0,583 milijarde EUR področje fiksno omrežje/internet in 88 milijonov EUR ostalo. Na področju UMTS prometa zaradi vzpostavljanja omrežja ni bilo.
- (26) Ob koncu leta je 5,01 milijona strank telefoniralo z mobilnim telefonom podjetja MobilCom, kar je pomenilo 25 % prirastek v primerjavi s 4 milijoni strank v prejšnjem letu. MobilCom je tako na področju mobilne telefonije rasel hitreje kot trg, ki je v letu 2001 zrasel za 17 %. Dve tretjini rednih strank je odpadlo na posel s pogodbenimi strankami, medtem ko je znašalo povprečje na trgu 44 %.
- (27) Dne 31. julija 2002 je v podjetju MobilCom delalo 5 175 zaposlenih za nedoločen in določen čas. To je ustrezalo 4 463 delovnim mestom za polni delovni čas.

2.2 Trg mobilne telefonije

- (28) MobilCom se bo po prestrukturiranju koncentriral na področje dejavnosti mobilne telefonije/ponujanja storitev. Pred krizo je bilo podjetje MobilCom dejavno tudi na področju UMTS in fiksne omrežja/interneta.
- (29) Po podatkih Nemčije in v skladu s tržno študijo, priloženo predloženemu načrtu prestrukturiranja, je trg za storitve mobilne telefonije del trga za telekomunikacijske storitve, ki zajema tudi storitve za priključke v fiksno omrežje, kabelsko televizijo, zakup linije, poslovanje operaterjev in ostalo. Trg za telekomunikacijske storitve („trg za storitve mobilne telefonije“) je v primerjavi s trgi za ostale telekomunikacijske storitve samostojni stvarni trg, ker se produkti različno razlikujejo od tistih na področju drugih telekomunikacijskih storitev.

⁽⁶⁾ Po sklenitvi državnega dogovora o gostovanju v tujem omrežju s podjetjem E-Plus aprila leta 2001 je lahko MobilCom preko omrežja GSM/GPRS podjetja E-Plus uporabljala govorno in podatkovno mrežo, zato je že pred načrtovanim začetkom lastnega UMTS ponujala zlasti govorne in podatkovne storitve preko GPRS pod lastno blagovno znamko.

- (30) Podjetja, dejavna na trgu mobilne telefonije, se delijo na omrežne operaterje in čiste ponudnike storitev („service provider“). Omrežni operaterji imajo in upravljajo infrastrukture, potrebne za mobilne storitve. Storitve nato prodajajo neposredno in posredno preko ponudnikov storitev. Ponudniki storitev se omejujejo na prodajo storitev mobilne telefonije po cenah, ki jih sami oblikujejo.
- (31) Po podatkih Urada za reguliranje telekomunikacij in pošte („RegTP“) je bil celotni promet telekomunikacijskih storitev v Nemčiji v letu 2002 približno 61 milijard EUR. Storitve v fiksnem omrežju in storitve mobilne telefonije sta z 1/3 skupnega prometa najdonosnejša segmenta celotnega trga telekomunikacijskih storitev.
- (32) Nabrani skupni prihodek podjetij mobilne telefonije je po podatkih RegTP v letu 2002 znašal 23,7 milijarde EUR. Letna stopnja rasti storitev mobilne telefonije je med leti 1998 in 2002 v povprečju znašala 25,7 % in je bila s tem znatno višja od povprečne stopnje rasti celotnega trga telekomunikacijskih storitev v Nemčiji, ki je znašala 8,3 %. Vendar je bila povprečna letna stopnja rasti prometa storitev mobilne telefonije veliko nižja od povprečne letne stopnje rasti števila udeležencev na tem področju. Vzrok je bil vedno nižji mesečni povprečni promet na udeleženca. V letih 2001 in 2002 se je rast pri storitvah mobilne telefonije občutno upočasnila (2,8 % v letu 2002).
- (33) Osnova vseh napovedi in študij o razvoju trga mobilne telefonije v Nemčiji (⁽⁷⁾), predloženih Komisiji, je pričakovanje, da se bo število strank mobilne telefonije v naslednjih treh do štirih letih približalo naravni meji zasičenosti na področju od 80 do 90 % prebivalstva Nemčije. Ob koncu leta 2002 je bila uveljavitev na trgu 72,4 % prebivalstva (2001 68 %). Kaže, da v prihodnje ne bo več v ospredju doseganje večjega števila strank, ampak ohranjanje obstoječih dobičkonosnih strank in povečevanje povprečnega mesečnega prometa. Tekmovalnost bo vedno bolj usmerjena k strankam, ki so pripravljene menjati ponudnika. Kot posledica let razcveta 1999/2000 se bo potreba po menjavi končne naprave (in s tem naročniške pogodbe) v prihodnjih letih v Nemčiji še naprej večala.
- (34) V letu 2002 je bila sestava udeležencev na nemškem trgu mobilne telefonije naslednja (tržni deleži na podlagi števila naročnikov) ⁽⁸⁾:
T-Mobile D1	27,20 %
Vodafone D2	25,60 %
E-Plus E1	9,30 %
O2	6,50 %
Quam ⁽⁹⁾	0,05 %
Skupno število neposrednih omrežnih operaterjev	68,65 %
Debitel	13,60 %
MobilCom	8,00 %
Talkline	3,20 %
Hutchison	1,40 %
Victor Vox	1,60 %
Drillisch	1,10 %
Skupno število ponudnikov storitev	31,35 %
Digitalna mobilna telefonija skupaj	100,00 %
- (35) Vodilna na trgu na področju mobilne telefonije druge generacije sta T-Mobile in Vodafone z lastnim mobilnim omrežjem.
- (36) Glede na število strank in zaposlenih so s podjetjem MobilCom primerljivi trije ponudniki mobilne telefonije:
- (37) O2 *Deutschland* upravlja v Nemčiji mobilna omrežja in ponuja storitve mobilne telefonije. O2 Deutschland je stoodstotno hčerinsko podjetje mm O2 plc, ki je bilo prej hčerinsko podjetje mobilne telefonije podjetja British Telecommunications plc. Družba zaposluje 3 500 sodelavcev.
- (38) Debitel je telekomunikacijsko podjetje brez lastne omrežne strukture, dejavno kot prodajni posrednik telefonskih minut in omrežnih storitvenih funkcij mobilne telefonije druge generacije. Podjetje zaposluje 3 544 uslužbencev. V letu 2002 dosežen pomet je znašal 2,8 milijarde EUR.
- (39) Talkline je prodajni posrednik storitev mobilne telefonije druge generacije. V letu 2001 dosežen promet je znašal 1,26 milijarde EUR. Po lastnih navedbah zaposluje podjetje Talkline 1 000 uslužbencev.

⁽⁷⁾ Poročilo o mobilni telefoniji Xonio za leto 2002; letno poročilo nemškega Urada za reguliranje telekomunikacij in pošte (RegTP) 2002, tržna študija, ki jo je po naročilu podjetja MobilCom izvedlo podjetje Deloitte & Touche z dne 10. marca 2003.

⁽⁸⁾ Poročilo o mobilni telefoniji Xonio za leto 2002; tržna študija, ki jo je po naročilu podjetja MobilCom izvedlo podjetje Deloitte & Touche z dne 10. marca 2003.

⁽⁹⁾ Quam je medtem izstopilo iz nemškega trga mobilne telefonije.

2.3 Finančne težave in prestrukturiranje

- (40) Kljub znatno višjem prihodku od prometa na področju mobilne telefonije/ponujanja storitev v letih 1997 do 2000 so se poslovni rezultati družbe MobilCom na tem področju zaradi močne neto rasti strank stalno zmanjševali. Vzrok so bili zlasti naraščajoči stroški pridobivanja novih naročnikov ob padajočih maržah v obstoječem poslu. Tudi povišanje dvomljivih terjatev, ki so v letu 2001 zahtevali visoke popravke vrednosti, je bil pomemben dejavnik.
- (41) Tudi zunanji okvirni pogoji na področju UMTS, še posebej v zvezi z razvojem trga, „content“ izdelki in končnimi napravami se niso razvijali po načrtu in z znatno zamudo.
- (42) Dne 13. septembra 2002 je družba France Télécom objavila prekinitve partnerstva z MobilCom AG, ker je ocenila, da avtonomne dejavnosti UMTS nemškega partnerja več niso donosne. S popolnim umikom družbe France Telecom je bila povezana ustavitev vseh plačil za financiranje posla UMTS.
- (43) Stanje dolgov je po podatkih poslovnega poročila MobilCom tedaj znašalo 7,1 milijarde EUR, imeli pa so tudi velike stalne potrebe po finančnih sredstvih za nadaljnja vlaganja v omrežje, tekoče organizacijske stroške in obresti. Ker je bilo podjetje France Télécom že več mesecev edini preostali financer MobilCom in ker ni bilo alternativnih virov financiranja, se je podjetje MobilCom znašlo tik pred plačilno nesposobnostjo.
- (44) V tej zvezi je Zveza odobrila pomoč za reševanje v obliki poročstva za zanesljivost plačila za posojilo v višini 50 milijonov EUR. Posojilo je zagotovila zvezna KfW in ga dne 21. septembra 2002 izplačala. V začetni fazi je to podjetju omogočilo ohraniti operativno obratovanje. Vendar pa ta pomoč ni predmet tega postopka, saj jo je Komisija odobrila že v Odločbi z dne 21. januarja 2003.
- (45) Hkrati je podjetje MobilCom skušalo na podlagi pogodbe o sodelovanju s France Télécom uveljaviti pravico do poravnave.
- (46) Dne 22. novembra 2003 so MobilCom AG, mobilcom Holding GmbH, mobilcom Multimedia ter France Télécom in Wirefree Services Belgium S.A. podpisali
- sporazum o poravnavi, „MC Settlement Agreement“, s katerim bi odpisali večji del dolgov MobilCom.
- (47) Bistvo sporazuma o poravnavi je bil prevzem obveznosti koncerna MobilCom za UMTS s strani France Télécom. V zameno se je družba MobilCom, razen 10 % udeležbe, odpovedala morebitnim prihodkom iz prodaje ali uporabe vseh sredstev UMTS v korist družbe France Télécom.
- (48) Podjetje France Télécom je podrobneje prevzelo bančne obveznosti (4,692 milijarde EUR) in kredite dobaviteljev (okoli 1,25 milijarde EUR). Hkrati se je družba France Télécom odpovedalo vračilu svojega partnerskega posojila v približni višini 1,009 milijarde EUR. Skupen znesek odpusta terjatev in prevzetih obveznosti je znašal 6,9 milijarde EUR, ki mu je treba prišteti še obresti, ki so se natekle do trenutka prevzema.
- (49) Družba France Télécom je privolila tudi, da bo zagotovila sredstva za umik iz posla UMTS s časovno omejitvijo do 31. decembra 2003 in do višine skupnega zneska 370 milijonov EUR. Stranki sta se vzajemno odpovedali vsem zahtevkom iz svojega poslovnega razmerja. ⁽¹⁰⁾
- (50) Umik France Télécom iz sodelovanja v poslu UMTS ni vplival le na poslovno področje UMTS podjetja MobilCom, ampak je sprožil tudi potrebo po prestrukturiranju drugih področij njegovega delovanja, zlasti temeljnih dejavnosti mobilne telefonije/ponujanja storitev, ki poslujejo z izgubo.
- (51) Podjetje France Télécom je med pogajanja o poravnavi izrecno zavrnilo zagotoviti tudi sredstva za reorganizacijo področja mobilne telefonije/ponujanja storitev. Za zadovoljevanje nadaljnjih finančnih potreb zaradi potrebnih reorganizacijskih ukrepov na tem področju poslovanja sta Nemčija in dežela Šlezija-Holstein dne 20. septembra 2002 odobrili dodatno 80 % poročstvo za zanesljivost plačila za posojilo v višini 112 milijonov EUR.

2.4 Opis načrta prestrukturiranja

- (52) Nemčija je predstavila obsežni načrt prestrukturiranja skupine MobilCom, ki se ukvarja z vzroki za krizo in predstavlja koncept za ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti.

⁽¹⁰⁾ Skupščini delničarjev MobilCom AG in France Télécom sta medtem privolili v sporazum o poravnavi („MC Settlement Agreement“).

- (53) Po načrtu so bistveni vzroki še vedno trajajočih gospodarskih težav skupine MobilCom v temeljni dejavnosti mobilne telefonije/ponujanja storitev in v dosedanjem poslovnem polju UMTS.
- (54) V skladu z načrtom prestrukturiranja so bili na področju UMTS zunanji okvirni pogoji slabši od načrtovanih. Prvotno pričakovane dobičke v zvezi s poslom UMTS je bilo treba popraviti. Končni sprožilec krize je bil umik France Télécom iz posla UMTS, ki je bil za koncern MobilCom nepričakovan in je ogrozil plačilno sposobnost skupine MobilCom, ki je zaradi razvoja posla UMTS potrebovala znatna finančna sredstva.
- (55) Nadrejen vzrok krize na poslovnem polju ponujanja storitev/mobilne telefonije je po navedbah v načrtu prestrukturiranja izključna usmerjenost k rasti v breme donosnosti. V preteklosti se je na tem poslovnem polju preveč težilo k večanju tržnega deleža, tudi zaradi pridobivanja strank za prihodnje posle UMTS. Ker je bilo v preteklosti nove stranke mogoče pridobiti le z nadsorazmerno visokimi stroški pridobivanja novih naročnikov ter v glavnem za ugodne tarife, ustvarjen promet pa je bil majhen, so bile kosmate marže od prihodkov neznatne.
- (56) Poleg tega je prišlo do znatnih obremenitev zaradi nezadovoljive plačilne kulture mnogih strank in do posledičnih popravkov vrednosti. Področje poslovanja mobilne telefonije/ponujanja storitev je takrat stalno poslovalo z izgubami.
- (57) Zaradi koncentracije na posel UMTS so se zapostavile tudi potrebne prilagoditve na ostalih področjih poslovanja.
- (58) Temelj strategije za ponovno vzpostavitev rentabilnosti družbe, predvidene v načrtu prestrukturiranja, je bilo stroga koncentracija na prvotne temeljne pristojnosti ponujanja storitev na področju mobilne telefonije.
- (59) Nedonosno obratovanje UMTS bi se naj povsem opustilo. Stroški za umik iz posla UMTS, torej prodaja ali opustitev vsega premoženja UMTS ter ukinitvev 1 000 delovnih mest za UMTS, so bili v načrtu prestrukturiranja ovrednoteni z največ 370 milijoni EUR. Po načrtu prestrukturiranja tako na področju UMTS ni bilo drugih potreb po financiranju, razen zneska v višini 370 milijonov EUR, ki ga bo v zvezi s sporazumom o poravnavi zagotovilo podjetje France Télécom.
- (60) Predvideno je bilo tudi, da se MobilCom umakne iz področja internet/fiksno omrežje. V ta namen bi se naj panoga fiksno omrežje vključila v Freenet.de AG, kasneje pa bi bila (delno) odsvojena družbi Freenet.de AG.
- (61) Bistven element reorganizacijske strategije za področje mobilne telefonije/ponujanja storitev, ki posluje z izgubo, je ukinitvev 850 delovnih mest, koncentracija prodajnih aktivnosti in servisiranja strank iz več lokacij na sedež v Búdelsdorfu in na lokacijo v Erfurtu ter znižanje stroškov za pridobivanje novih naročnikov (med drugim z zaprtjem trgovin MobilCom) in racionalizacijo obstoječih strank. V ospredju bi bilo uskupinjenje na ožjo, a bolj donosno raven strank in prometa.
- (62) Ukrepi bi se financirali s kreditom, za katerega jamči država do 80 %. Prvotna ocena potrebnega financiranja je bila 112 milijonov EUR. Nazadnje je bil potreben le znesek v višini 88,3 milijone EUR, ki je bil v načrtu prestrukturiranja razčlenjen tako:
- Ukrepi v zvezi s strankami/ohranjanjem strank za optimiranje tarifne strukture: [...] (*) milijonov EUR
 - Zaprtje nedonosnih trgovin MobilCom: [...] milijonov EUR
 - Ukinitvev delovnih mest za ponujanje storitev: [...] milijonov EUR
 - Zunanje svetovanje do marca 2003: [...] milijonov EUR
 - Zaprtje Karlstein/Hallbergmoos in prenos infrastrukture: [...] milijonov EUR
 - Neposredne plačilne obveznosti, zlasti zaradi obveznosti za gospodarski najem sredstev, ki se zaradi novih strateških usmeritev več niso uporabljala: [...] milijonov EUR
 - Gotovinski pologi [...]: [...] milijonov EUR.

(*) Zaupne informacije

- (63) V skladu s poslovnim načrtom, priloženim načrtu prestrukturiranja, in bilanco uspešnosti do leta 2007, bi se naj MobilCom v letu 2005 na področju ponujanja storitev prebil v cono dobička. V zvezi s poplačilom kreditov, za katere jamči država, je analiza plačilne sposobnosti na osnovi treh potrebnih scenarijev, ugoden razvoj, srednji ali „realni“ razvoj in neugodni razvoj ugotovila, da je poplačilo posojila možno do konca 2007 tudi, če se promet razvija po „najslabšem“ scenariju. Po načrtu prestrukturiranja naj bi bilo vračilo možno hitreje, če bi bile udeležbe uspešno odsvojene družbi Freenet.de AG.
- (67) 17. septembra 2003 sta uprava in nadzorni svet sklenila prodati do 20 % deležev v Freenet.de AG. S tehniko pospešene prodaje „bookbuilding“ je bilo 20 % deležev (3,75 milijona delnic) prodanih različnim domačim in tujim vlagateljem. Kosmati prihodek iz prodaje delnic je znašal 176,1 milijona EUR (47 EUR na delnico). MobilCom je tako lastnik le še 52,89 % deležev v Freenet.de AG.
- (68) S prihodkom je podjetje MobilCom 22. septembra 2003 poplačalo odrpte kreditne linije obeh posojil z državnim jamstvom in se tako rešilo dolgov. Poroštvene listine so bile vrnjene Zvezi in deželi Šleziji-Holstein.
- 2.5 Izvajanje načrta prestrukturiranja**
- (64) Podjetje MobilCom je začelo izvajati ukrepe, predvidene v načrtu prestrukturiranja, že novembra leta 2002. Kot načrtovano je bilo področje UMTS zamrznjeno in pripravljeno za prodajo. Predvidena ukinitvev skupaj 1 850 delovnih mest s polnim delovnim časom na področjih UMTS in ponujanja storitev je bila sklenjena že marca leta 2003. Tudi drugi ukrepi za saniranje temeljne dejavnosti ponujanja storitev, kot na primer opustitev lokacij v Karlsteinu in Hallbergmoosu, zaprtje nedonosnih trgovin in uvedba nove organizacijske strukture, so bili popolnoma izvedeni v zadnjem četrletju leta 2002 in prvem četrletju leta 2003.
- (65) Vse dejavnosti MobilCom AG v fiksnem omrežju so bile združene v mobilcom CityLine GmbH (MCL) in 10. aprila 2003 so bile te dejavnosti s prodajno pogodbo med Freenet.de AG in MobilCom AG prenesene na Freenet.de AG. Prva dva obroka v višini 10 milijonov EUR in 8,5 milijona EUR kupnine v skupni vrednosti 35 milijonov EUR, ki jih je bilo treba plačati podjetju MobilCom, zapadla maja in avgusta 2003, sta bila po načrtu uporabljena za poplačilo drugega kredita z državnim jamstvom.
- (66) Omrežje UMTS je bilo maja 2003 odsvojeno na E-Plus, licenca UMTS pa je bila decembra leta 2003 vrnjena RegTP. Tako je bil MobilCom prost, kot ponudnik storitev ponujati tudi storitve UMTS in sodelovati na nastajajočem trgu.⁽¹¹⁾
- (69) Po poplačilu posojila z odsvojitvijo delnic Freenet je podjetju MobilCom ostalo skoraj 60 milijonov EUR prihodka.
- (70) Po navedbah Nemčije dodatne odsvojitve deležev Freenet.de AG niso načrtovane. Udeležba podjetja MobilCom v Freenet.de AG je bila medtem iz strateške pretvorjena v finančno udeležbo, četudi je bilo podjetje MobilCom še naprej lastnik 52,89 % deležev. Po podatkih Nemčije sta del koncerna Freenet in del koncerna MobilCom le še neznatno operativno prepletene. MobilCom in Freenet.de AG nista sklenila pogodbe o obvladovanju in odvajanju dobička.
- (71) Oktobra leta 2003 so podjetju MobilCom pritekali dodatni izredni prihodki iz uspešne odsvojitve delnic MobilCom ustanovitelja in nekdanjega vodje družbe podjetja MobilCom, ki jih je odsvojil upravitelj premoženja, prof. Helmut Thoma⁽¹²⁾.
- (72) Koncern MobilCom se je na obeh področjih poslovanja mobilna telefonija/ponujanje storitev in fiksno omrežje/internet vrnil v cono dobička. Na področju ponujanja storitev je doseglo podjetje MobilCom v drugem in tretjem četrletju leta 2003 pozitiven izid in prvič po enajstih četrletjih ponovno beležilo dobičke. EBITDA (izid pred davki, obrestmi, amortizacijo in odpisi) se je v poslovnem letu 2003 na obeh področjih poslovanja, mobilna telefonija/ponujanje storitev in fiksno omrežje/internet povzpел ob prometu 1,837 milijarde EUR, nabranem na 103,6 milijona EUR. EBIT (poslovni izid) se je izboljšal na 22,3 milijona EUR (v primerjavi z 2002: - 372,9 milijona EUR).

⁽¹¹⁾ Če bi podjetje licenco obdržalo, to ne bi bilo mogoče, saj lastniki licenc ne smejo biti hkrati tudi ponudniki storitev.

⁽¹²⁾ [...]*

(73) Segmenta ponujanja storitev se je med fazo prestrukturiranja razvijal kot sledi ⁽¹³⁾:

Izid	Prvo četrtletje 2004	Četrto četrtletje 2003	Tretje četrtletje 2003	Drugo četrtletje 2003	Prvo četrtletje 2003
Promet v milijonih EUR	349	371	336	329	321
EBITDA v milijonih EUR	15,2	- 11,2	17,4	13,5	- 5,2
EBITDA od prometa	4,4 %	- 3,0 %	5,2 %	4,1 %	- 1,6 %
EBIT v milijonih EUR	8,7	- 20,2	10,3	4,8	- 14,2
EBIT od prometa	2,5 %	- 5,4 %	3,1 %	1,5 %	- 4,4 %
Stranke mobilne telefonije v milijonih	4,2	4,2	4,1	4,2	4,5
od tega pogodbene stranke v milijonih	2,4	2,6	2,6	2,7	3,0
od tega predplačniške stranke v milijonih	1,8	1,6	1,5	1,5	1,5
Bruto novih strank v milijonih	0,42	0,43	0,19	0,13	0,16

(74) Ob upoštevanju dobička iz odsvojitve 3,75 milijona delnic Freenet je izid koncerna v letu 2003 narasel na 160,4 milijona EUR. Po lastni izjavi je sedaj Mobilcom ponovno na solidnih temeljih.

Interbank Offered Rate (EURIBOR) za vsakokratno obrestno obdobje dela in 2,50 % letna marža. Zveza in dežela Šlezija-Holstein sta jamčili za 80 % kreditne vsote. Zveza je jamčila za 48 % zneska, dežela pa za 32 % zneska. Poroštvo je bilo v skladu z Odločbo o jamstvu časovno omejeno od 20. novembra 2002 do 15. marca 2003. Če bi Komisija načrt prestrukturiranja prejela pred iztekom tega roka, bi se obdobje samodejno podaljšalo do sprejetja Odločbe Komisije o pomoči na osnovi tega načrta. Ker je bil načrt za prestrukturiranje predložen marca leta 2003, se je drugo poroštvo podaljšalo na celotni rok trajanja kredita, do sprejetja Odločbe Komisije na osnovi tega načrta.

2.6 Podrobnosti o odobrenih državnih poroštvih

(75) Kredit v višini 50 milijonov EUR, ki ga je 19. septembra 2002 odobrila KfW in do 100 % zavarovala država s svojim poroštvom, je bil časovno omejen najprej do 15. marca 2003 z možnostjo podaljšanja do 15. septembra 2003. Posojilo je bilo najprej podaljšano do 21. julija 2003. Julija 2003 je KfW rok trajanja tega posojila še enkrat podaljšala do Odločbe Komisije o predloženem načrtu prestrukturiranja, vendar ne dlje kot do 20. maja 2004. Obrestna mera za posojilo je znašala 6,814 %. Obrestno mero so sestavljale Euro Interbank Offered Rate (EURIBOR) za vsakokratno obrestno obdobje in 3,50 % letna marža.

(77) Nemčija je sporočila, da znaša pribitek, ki ga mora MobilCom plačati Zvezi za poroštvi za kredit v višini 50 milijonov EUR in 112 milijonov EUR 0,8 % letno. Plačati je bilo treba tudi premijo za zahtevek v višini 25 000 EUR. Deželi Šleziji-Holstein je bilo treba plačati provizijo za jamstvo v višini 1 % letno in plačilo za obdelavo v višini 25 564 EUR.

(76) Drugo poroštvo za posojilo, ki ga je podjetjema MobilCom AG in MobilCom Holding GmbH v višini 112 milijonov EUR odobrila bančni konzorcij v sestavi Deutsche Bank AG, Dresdner Bank AG, KfW in Landesbank Schleswig-Holstein pod vodstvom KfW, sta prevzeli Zveza in dežela Šlezija-Holstein skupaj. Posojilo, odobreno dne 20. novembra 2002, je imelo 18 mesečni rok trajanja do 20. maja 2004. Kredit naj bi bil izplačan v več delih. Obresti so sestavljale Euro

(78) Po podatkih Nemčije se je podjetje MobilCom zato, ker je za prestrukturiranje potrebovalo in uporabilo le 88,3 milijona EUR, s pismom z dne 1. aprila 2003, naslovljenim na KfW kot banki, ki je vodila posel, odpovedalo neizrabljenemu kreditnemu znesku v višini 23,7 milijona EUR.

⁽¹³⁾ Vmesno poročilo za prvo četrtletje 2004 podjetja MobilCom AG

- 2.7 **Vzroki za uvedbo oziroma podaljšanje postopka** (86) Nemčija je pojasnila, da so bili s krediti financirani izključno ukrepi na poslovnem področju ponujanja storitev, kot so na primer ukrepi v zvezi s strankami za optimiranje tarifne strukture, prilagajanje stroškov prodaje in ukrepov za zmanjševanje tekočih stroškov za zaposlene, ki so bili namenjeni izključno ohranjanju tekočega poslovanja in zmanjšanju potrebne likvidnosti v fazi reševanja. Brez teh ukrepov bi bila potrebna likvidnost do marca 2003 višja za nadaljnjih 110 milijonov EUR.
- (79) Komisija je poročstvo za posojilo v višini 50 milijonov EUR odobrila kot pomoč za reševanje na podlagi točke (c) tretjega odstavka člena 87 Pogodbe ES in smernic Skupnosti.
- (80) V svojem sklepu o uvedbi formalnega postopka preiskave je Komisija tudi poročstvo Zveze in dežele Šlezija-Holstein za drugo posojilo uvrstila kot državno pomoč v smislu prvega odstavka člena 87 Pogodbe ES. S predhodno presojo je Komisija ugotovila, da je treba priglašene pomoči vrednotiti na osnovi smernic Skupnosti in podvomila o njihovi združljivosti s skupnim trgom.
- (81) Komisija zlasti ni mogla jasno razpoznati, ali je bil kasneje odobren kredit v višini 112 milijonov EUR porabljen izključno za vzdrževanje poslovne dejavnosti v upoštevnem obdobju reševanja, ali pa že za prestrukturiranje družbe. Ker pomoči za prestrukturiranje izkrivljajo konkurenco, jih je mogoče odobriti le na osnovi načrta prestrukturiranja, ki pa Komisiji v času uvedbe postopka v skladu z drugim odstavkom člena 88 Pogodbe ES še ni bil predložen.

- (82) S Sklepom z dne 9. julija 2003 je Komisija v preiskavo v teku vključila tudi prvotno načrtovano podaljšanje poroštev za posojili do leta 2007.

- (83) Komisija je zlasti dvomila, da je družba MobilCom odvisna od podaljšanja kreditov, za katere jamči država. Takrat ni mogla izključiti, da bo lahko podjetje MobilCom s hitro odsojivijo svoje udeležbe v internetnem hčerinskem podjetju Freenet.de AG pridobilo zadostna sredstva za vračilo kredita.

III. STALIŠČE NEMČIJE

- (84) Ko so bili krediti 22. septembra 2003 vrnjeni in poroštenveni listini vrnjeni izdajateljem, je Nemčija razglasila preventivni zahtevek za odobritev podaljšanja poroštev za kredite 2007 kot zaključen.
- (85) V zvezi z odobritvijo druge pomoči v obliki porošstva za kredit v višini 112 milijonov EUR Nemčija vztraja pri svojem mnenju, da predstavlja poročstvo pomoč za reševanje v smislu smernic Skupnosti.

IV. STALIŠČA TRETJIH

4.1 Stališče podjetja MobilCom

- (89) V svojem stališču o uvedbi in podaljšanju formalnega postopka MobilCom zavrača dvome o združljivosti odobrenih pomoči s skupnim trgom.
- (90) MobilCom navaja, da bi konkurenca na trgu storitev mobilne telefonije brez nadaljevanja obstoja podjetja MobilCom ohromela. Trg mobilne telefonije obvladujejo mrežni operaterji s skoraj 70 % tržnim deležem, ob tem pa odpade okoli 52 % na oba velika prevladujoča operaterja, T-Mobile in Vodafone. Umik podjetja MobilCom bi Debitelu omogočil skoraj monopolni položaj med ponudniki storitev brez lastnega omrežja. S tem Debitel več ne bi bil prisiljen združevati najugodnejših tarif in jih ponujati svojim strankam. Vloga ponudnikov storitev kot katalizatorjev cenovne konkurence med omrežnimi operaterji bi se tako odločilno oslabila, oligopolna tržna struktura nemškega trga mobilne telefonije pa bi se še bolj utrdila.
- (91) MobilCom navaja tudi, da državno poročstvo ne bi povzročilo izkrivljanja konkurence, saj je bilo omejeno na absolutno potrebni minimum. Poročstvo je

- zavarovalo le 80 % vsote posojila. Zagotovljena sredstva so v celoti uporabljena za načrtovano prestrukturiranje in strogo omejena na stroške prestrukturiranja področju ponujanja storitev. Vsak ukrep, opisan v načrtu prestrukturiranja, je nujna predpostavka za ponovno vzpostavitev dolgoročne sposobnosti preživetja, ob tem pa je podjetje MobilCom posamezne stroške, predvidene v načrtu prestrukturiranja, ponovno podrobno razložilo in še bolj razčlenilo.
- (92) MobilCom opozarja tudi, da so preostali konkurenti z načrtom prestrukturiranja pridobili, saj bo MobilCom opustil vse dejavnosti, ki ne sodijo neposredno k temeljni dejavnosti, čeprav bi mu koristile, še zlasti obratovanje omrežja UMTS .
- (93) Poleg tega ni za pričakovati negativnih učinkov na konkurente, ker naj bi se v zvezi s prestrukturiranjem na področju ponujanja storitev zmogljivosti znatno zmanjšale tudi na tem področju. Še zlasti znatno krčenje zaposlenih in zapiranje lokacij je bistveno omejilo možnosti pridobivanja strank za podjetje MobilCom.
- (94) V pogovorih med Nemčijo in Komisijo dne 9. januarja in 21. januarja 2004, na katerih so sodelovali tudi predstavniki podjetja MobilCom, je podjetje MobilCom svoje pisne navedbe podrobno obrazložilo v tem smislu, da podjetje še naprej vztraja pri pojmovanju prava, ki ga zastopa tudi Nemčija, da je odobrena druga pomoč pomoč za reševanje in ne pomoč za prestrukturiranje. Tako je vprašanje o ustreznih kompenzacijskih ukrepih odveč.
- #### 4.2 Stališče Talkline GmbH & Co KG
- (95) Talkline GmbH & Co KG (v nadaljevanju: Talkline) je kot ponudnik storitev mobilne telefonije neposredni konkurent podjetja MobilCom. Talkline opozarja, da bi se moralo podjetje v preteklih dveh letih, tako kot vsi ostali neposredni konkurenti, prilagoditi pogojem na trgu in se preusmeriti na lastne stroške, brez državne pomoči.
- (96) Talkline sprva navaja, da gre pri drugem kreditu z državnim jamstvom za pomoč za prestrukturiranje podjetja MobilCom in ne za pomoč za reševanje. Prestrukturiranje podjetja se je začelo že pred odobritvijo drugega posojila v novembru.
- (97) Podjetje meni tudi, da je izkrivljanje konkurence, nastalo kot posledica pomoči podjetju MobilCom, izjemno intenzivno. Odobrene pomoči brez zadostnih kompenzacijskih ukrepov niso združljive s skupnim trgom.
- (98) Talkline utemeljuje posebno silovito izkrivljanje konkurence po eni strani s tem, da je poroštvo podjetju MobilCom omogočilo neomejeno nadaljevanje dejavnosti ob hkratnem hitrem in popolnem prestrukturiranju. Podjetje MobilCom je sicer med prestrukturiranjem izgubilo tržne deleže, vendar je njegova prisotnost na trgu za tekmece še vedno občutna.
- (99) Po drugi strani so posojila, za katera je jamčila država, podjetju MobilCom omogočili, da si ustvari donosno bazo strank. Po racionalizaciji baze strank je postalo podjetje MobilCom tako močno kot trg, toda z nesorazmerno donosno bazo strank.
- (100) MobilCom je lahko zaradi kreditov zavlačeval tudi načrtovano prodajo fiksnega omrežja podjetju Freenet.de AG, kot tudi z delno prodajo udeležbe, ki je sledila, zato podjetje zaradi pričakovanega dviga tečaja pridobilo ne le v zvezi z vračilom kredita, ampak tudi glede na nove naložbe v dejavnost mobilne telefonije, saj je prodaja 20 % paketa delnic v septembru 2003 podjetju MobilCom zagotovila dodatna likvidna sredstva v višini skoraj 60 milijonov EUR po odplačilu celotnega kredita.
- (101) Talkline dvomi tudi o sami nujnosti odobritve drugega poroštva. Podjetje MobilCom naj bi že takrat imelo znatna osnovna sredstva, od katerih Talkline poudarja zlasti udeležbo v Freenet.de AG. Prodaja 20 % deleža v podjetju Freenet (3,75 milijona delnic), izpeljana šele septembra leta 2003, bi podjetju že novembra 2003 po takratnem tečaju delnic v vrednosti okrog 5 EUR prinesla prihodke v višini najmanj 18,75 milijona EUR. Prodaja celotne udeležbe (13,65 milijona delnic) bi podjetju zagotovila likvidna sredstva v višini 68 milijonov EUR, zato bi bilo najemanje dodatnih kreditov in z gotovostjo tudi državno poroštvo nepotrebno. Ta izračun izhaja zgolj iz borznega tečaja, ne pa iz dejanske neto vrednosti premoženja podjetja Freenet.de AG, ki bi ga naj nadzorni svet podjetja MobilCom in upravni odbor Freenet.de AG uvrstila znatno višje.
- (102) Če bo Komisija prišla do izida, da predstavlja državno poroštvo za drugi kredit dovoljeno pomoč za prestrukturiranje, ga lahko po mnenju Talkline odobri le, če bo Nemčija ponudila ustrezne kompenzacijske ukrepe v skladu z uvodno izjavo 35 in naprej smernic Skupnosti.
- (103) Ukrepi, ki jih je navedla Nemčija, po mnenju Talkline ne zadoščajo za izravnavo negativnih učinkov pomoči. Ukinitvev zmogljivosti na področju mobilne telefonije in s tem povezano zmanjšanje baze strank je pretežno posledica tega, da je podjetje MobilCom izločilo nedonosne stranke. Tako zmanjšanje so

narekovala ekonomična načela, zato jih ni mogoče obravnavati kot dolžnosti.

- (104) Umik iz posla fiksno omrežje/internet ni bil izpeljan v celoti. Poleg tega predstavlja učinek prodaje deleža v podjetju Freenet zaradi vpliva na konkurenco na področju mobilne telefonije prerazporeditev kapitala. Tako nima nobene vrednosti v smislu ukrepa za izravnavo izkrivljanja konkurence, ampak predstavlja celo posebno poostreitev izkrivljanja, saj bo sedaj podjetje MobilCom prihodek iz prodaje deleža podjetja Freenet vložilo neposredno v področje ponujanja storitev.
- (105) Zamrznitev posla UMTS je bila gospodarska nuja, zato tudi to ni primeren kompenzacijski ukrep za izkrivljanje konkurence na področju mobilne telefonije. Od izstopa bodo imeli korist samo preostali imetniki licence UMTS, ki bodo imeli v neposrednem odnosu konkurenta manj.
- (106) Talkline nazadnje predlaga katalog možnih ukrepov za izravnavo izkrivljanja konkurence, do katerega je po pojmovanju podjetja prišlo. Ukrepi obsegajo sorazmerno „prodajo“ strank tekmečem, časovno omejeno zaprtje spletne trgovine in drugih neposrednih kanalov ter umik iz posla UMTS kot ponudnik storitev (t.i. „Enhanced Service Providing“) za omejeno časovno obdobje.

4.3 Stališče tretjega, ki je zaprosil za ohranitev tajnosti identitete

- (107) Komisija je poleg tega prejela mnenje še enega tekmeča, ki je tudi le ponudnik storitev brez lastne omrežne strukture.
- (108) Tudi ta tekmeč zastopa stališče, da ponujene dolžnosti ne zadoščajo za omejitev zmogljivosti, ki bi zadoščale za izravnavo izkrivljanja konkurence v temeljni dejavnosti podjetja MobilCom. MobilCom se namerava koncentrirati na premožnejše stranke srednjega in zgornjega segmenta. Posledično bo podjetje MobilCom kljub zmanjšanju strank ohranilo svojo prisotnost na trgu, ker lahko s koncentracijo na donosnejše stranke zmanjša stroške in poveča promet.
- (109) Pri sedanjem tržnem položaju, obeleženem z zasičenostjo, manjšim povprečnim prometom na stranko in padajočimi maržami, je cilj vseh podjetij, dejavnih kot ponudniki storitev, premik, ki ga je izvedlo podjetje MobilCom. Pomoči, ki neposrednim tekmečem niso na voljo, bo podjetje MobilCom uporabilo za pridobitev konkurenčne prednosti pri dragocenem in močno zaželenem sloju strank. Nemčija je tako

prestrukturiranje podjetja MobilCom podpirala neposredno na stroške tekmecev, kar brez dodatnih kompenzacijskih ukrepov ni sprejemljivo.

V. ODZIV NEMČIJE NA STALIŠČE TRETJEGA

- (110) V svojem odzivu na stališče tretjega je Nemčija na vprašanje nujnosti druge pomoči razložila, da je bila likvidnost, potrebna za nadaljevanje tekočega poslovnega obratovanja podjetja MobilCom, izrabljena v sredini novembra 2002. Brez odobritve posojila konzorcija KfW bi moralo podjetje MobilCom takoj prijaviti plačilno nesposobnost. Po ocenitvi uprave podjetja MobilCom bi se pri predlogu plačilne nesposobnosti kratkoročno odpadel pomemben del odnosov s strankami, zato prestrukturiranje podjetja MobilCom v primeru plačilne nesposobnosti ne bi bilo možno.
- (111) Nemčija je razložila tudi, da je tudi podjetje France Télécom ob začetku pogajanj o poravnavi v drugi polovici septembra leta 2002 vedno znova poudarjalo, da lahko podjetje MobilCom reši obveznosti v zvezi z UMTS le ob zagotovitvi, da podjetje MobilCom v izpodbojnem roku za nesolventnost te ne bo rabilo prijaviti. Ustrezno je podjetje France Télécom že na začetku pogajanj zahtevalo izvedensko stališče o pozitivni napovedi nadaljnega obstoja preostalih področij poslovanja podjetja MobilCom in zagotovila tretjih za zagotovitev financiranja, potrebnega za uspešno sanacijo. Posojilo KfW konzorcija v višini več kot 112 milijonov EUR za te namene je bilo izvedeno ustrezno s pogoji sporazuma o poravnavi („MC Settlement Agreement“). Podjetje France Télécom je zahtevalo tudi, da morajo biti potrebni krediti zagotovljeni vsaj 18 mesecev. S časovno omejitvijo kreditov in poročta do 20. maja 2004 je bilo po navedbah Nemčije tej zahtevi ustrezno.
- (112) Nemčija je razložila tudi, da je bilo za odobritev posojila potrebno državno poročstvo. Posojilna pogodba s konzorcijem KfW je podjetje MobilCom zavezala k zagotovitvi vseh mogočih zavarovanj. Vendar ta konzorciju KfW niso zadostovala za odobritev potrebnih finančnih sredstev. Nasprotno, konzorcijske banke so kljub intenzivnemu trudu zvezne vlade za višje lastno tveganje bank vztrajale pri zavarovanju 80 % zneska kredita z jamstvom za zanesljivost plačila Zveze in dežele Šlezija-Holstein. Brez te javne omejitve tveganj ne bi bila nobena banka pripravljena zagotoviti podjetju MobilCom finančnih sredstev, kar bi povzročilo plačilno nesposobnost podjetja MobilCom.

- (113) Na vprašanje o omejitvi pomoči na potrebnem minimumu je Nemčija navedla, da se je podjetje MobilCom v posojilni pogodbi s konzorcijem KfW obvezalo vse neto prihodke, ki jih bo prejelo od odsvojitve bistvenih enot osnovnih sredstev in finančnih sredstev, uporabilo za poplačilo posojila in hkrati tudi za vrnitev državnega poroštva. Poleg tega se je podjetje MobilCom obvezalo kratkoročno uvesti prodajo panoge fiksnega omrežja/interneta. Podjetje MobilCom je takoj začelo s prodajo, tudi premoženja UMTS, ki jo je sklenilo tako hitro in uspešno, da je bilo mogoče predčasno plačati neporavnane kreditne linije in vrniti državna poroštva.
- (114) S prodajo panoge fiksno omrežje, premoženja UMTS in kasneje z odsvojitvijo delnic Millenium se je uporabljen kredit postopoma manjšal in kredit je bil s prodajo udeležbe v Freenet.de AG dokončno poplačan dne 17. septembra 2003. Tako se je državno poroštvo dejansko uporabljalo le za približno polovico obdobja kredita KfW.
- (115) Še hitrejšo unovčenje premoženja in poplačilo kreditov, za katere je jamčila država, ni bilo mogoče. To je veljalo tako za prodajo panoge fiksno omrežje, ki je bila dogovorjena že marca leta 2003 in za odsvojitve premoženja UMTS, ki je bila dogovorjena za maj leta 2003, pa tudi za prodajo delnic podjetja MobilCom, ki jih je lahko upravitelj premoženja Dr. Dieter Thoma prodal šele po aprilu leta 2003 in ki mu podjetje MobilCom ni imelo pravice dajati navodil, ampak je bil po fiducirani pogodbi z Gerhardom Schmidom in Milleniumom obvezan doseči čim višji prihodek od prodaje.
- (116) Po podatkih Nemčije je to veljalo tudi za prodajo delnic Freenet. Predpisi nemškega zakona o delniških družbah namreč upravni odbor obvezujejo v interesu podjetja in njegovih delničarjev preprečiti odsvojitve aktivne podjetja pod njeno vrednostjo. Nemčija podrobno navaja, da bi bila lahko kratkoročna odsvojitve udeležbe v tistem času mogoča le preko borze. Takratni nizki borzni tečaj delnic Freenet v približni vrednosti 5 EUR (skupna borzna vrednost deleža: 68 milijonov EUR) bi se pri kratkoročni odsvojitvi 76,1 % delnic Freenet najverjetneje zrušil. Nadzorni odbori tudi ne bi soglašali z odsvojitvijo v novembru leta 2002, ker glavna skupščina podjetja France Télécom tedaj še ni odobrila sporazuma o poravnavi („MC Settlement Agreement“).
- (117) Nemčija navaja, da za podjetje MobilCom ni bilo nobenih poslovnih alternativ, da se ohrani kot udeleženec na trgu. V vsakem primeru bi bila plačilna nesposobnost v interesu tekmecev, saj bi bili brez nadaljnega deležni baze strank podjetja MobilCom. Po mnenju Nemčije pa razbitje skupine MobilCom zaradi plačilne nesposobnosti ni bilo utemeljeno. Za odobritev državnega poroštva so veliko bolj govorili zlasti konkurenčni in infrastrukturni vidiki ter vidiki delovnega trga.
- (118) Nemčija je tudi najprej vztrajala, da so bili kompenzacijski ukrepi v velikem obsegu že izvedeni, zlasti s prodajo poslovnega področja UMTS, prodajo posla fiksnega omrežja, zmanjšanjem kvalificiranega večinskega deleža podjetja MobilCom pri Freenet.de AG na zgolj finančno udeležbo ter z zaprtjem podružnic Hallbermos in Karlstein. V neposrednih pogovorih januarja 2004 je Komisija z Nemčijo obravnavala možne nadaljnje kompenzacijske ukrepe, zlasti zaprtje spletne trgovine podjetja MobilCom za omejeno obdobje 7 mesecev, s katerim se je Nemčija prvotno strinjala. Aprila leta 2004 pa je Nemčija sporočila, da ne more dokončno potrditi zaprtja spletnih trgovin.

VI. PRESOJA UKREPOV

- (119) V skladu s prvim odstavkom člena 87 Pogodbe ES so, razen če določa Pogodba ES drugače, državne ali iz državnih sredstev odobrene pomoči, ki zaradi koristi določenih podjetij ali proizvodnih panog izkrivljajo konkurenco ali pa ogrozijo, da jo bodo izkrivile, nezdružljive s skupnim trgovin, če izkrivljajo trgovanje med državami članicami.
- (120) Komisija ugotavlja, da se je zahtevek Nemčije za odobritev podaljšanja državnega poroštva za kredite do 2007 uredila s poplačilom kreditov dne 22. septembra 2003 in vrnitvijo poroštvenih listin porokom. Komisija zato o tem zahtevku ne rabi odločati.
- (121) Dne 21. januarja 2003 je Komisija na podlagi smernic Skupnosti kot pomoč za reševanje odobrila državno poroštvo za kredit v vrednosti 50 milijonov EUR. Zato o tej pomoči ni treba ponovno presojati.
- 1 **Državno poroštvo za posojilo v vrednosti 112 milijonov EUR kot pomoč**
- (122) Glede 80 % državnega poroštva za posojilo v višini 112 milijonov EUR, odobreno 20. novembra, Komisija upošteva kot dokazano, da gre za pomoč v smislu prvega odstavka člena 87 Pogodbe ES.
- (123) Poroštvo sta odobrila dva državna organa, zvezno finančno ministrstvo Zvezne republike Nemčije in ministrstvo za gospodarstvo, tehnologijo in promet dežele Šlezije-Holstein. Zato ga je treba dodeliti državi.

- (124) Državna poroštva sodijo praviloma v področje uporabe prvega odstavka člena 87 Pogodbe ES, če zanje ni plačana tržna premija in kadar vpliva na trgovanje med državami članicami. ⁽¹⁴⁾
- (125) Komisija je mnenja, da premija, plačana za državno poroštvo, ni običajna za trg. Nemčija je sporočila, da je premija, ki jo je moralo podjetje MobilCom plačati Zvezi za poroštvo, znašala vsakokrat 0,8 % letno. Dodatno je bilo treba plačati še plačilo za zahtevek v višini 25 000 EUR. Deželi Šleziji-Holstein je bilo treba plačati plačilo za garancijo v višini 1 % letno in plačilo za obdelavo v višini 25 564 EUR. Nemčija ne navaja drugih podatkov o primernosti tveganja ali tržni običajnosti premij. Nasprotno, Nemčija tudi poroštvo za drugo posojilo vedno opisuje kot pomoč. Ob upoštevanju navedenega in glede na težki finančni položaj, v katerem se je nahajalo podjetje MobilCom ter glede na dejstvo, da je bilo podjetje tik pred plačilno nesposobnostjo, je Komisija prišla do sklepa, da plačilo ni izražalo tveganja, v katerega sta s prevzemom državnega porošstva privolila Zveza in dežela in da pod temi pogoji ne bi odobril jamstva noben zasebni udeleženec trga.
- (126) Poroštvo je tako podjetju MobilCom odobrilo selektivno prednost, ki je podjetje pod normalnimi pogoji na trgu ne bi bilo deležno. Zlasti se je s tem izboljšala možnost družbe za najem kredita. Zaradi porošstva je lahko podjetje MobilCom, ki se je nahajalo v finančni stiski, najelo posojila pod pogoji, ki niso bili v skladu z njegovim dejanskim finančnim položajem in tveganjem, ki ga je prevzel posojilodajalec ob odobritvi posojila podjetjem v podobnem finančnem položaju brez državnega porošstva. Pod normalnimi tržnimi pogoji bi odobritev posojila podjetju zavrnila le redke banke, če za vračilo kapitala jamči država.
- (127) Poleg tega lahko poroštvo vpliva na konkurenco in trgovanje med državami članicami. Podjetje MobilCom ponuja GSM storitve mobilne telefonije druge generacije po vsej Nemčiji. Poroštvo za posojilo, ki ga je zagotovila Nemčija, je izboljšalo konkurenčni položaj podjetja MobilCom in je tako ustrezno za vpliv na konkurenčne možnosti drugih ponudnikov mobilne telefonije druge generacije. Poroštvo je prav tako prispevalo k utrditvi položaja podjetja MobilCom na ravni Skupnosti, ker je omejila možnost ponudnikov drugih držav članic pri ustvarjanju ali širjenju svojega položaja v Nemčiji. Na telekomunikacijskem trgu Skupnosti vlada močna konkurenca med operaterji različnih držav članic. Veliko (aktualnih ali potencialnih) tekmecev podjetja MobilCom, ki nudijo storitve mobilne telefonije druge generacije so podjetja, ki imajo glavni sedež v drugih državah članicah (npr. O2, E-Plus, Vodafone D2, Talkline in Debitel).
- (128) Zato gre pri odobrenem državnem poroštvu za državno pomoč v smislu prvega odstavka člena 87 Pogodbe ES.
- (129) Po mnenju Komisije zajamčen kredit sam ne vsebuje elementov pomoči, ki presegajo poroštvo. Kredit je bil s poroštvom le trgu primerno zavarovan. Tudi obrestna mera, zaračunana podjetju MobilCom za posojilo v višini 112 milijonov EUR (2,5 % letno po EURIBOR) je bila primerljiva z obrestnimi merami zdravih podjetij in ni bila manjša od referenčne obrestne mere Komisije. ⁽¹⁵⁾

2. Združljivost s skupnim trgom

- (130) V členu 87 Pogodbe ES so predvidene izjeme načela nezdružljivosti državnih pomoči s skupnim trgom. Določba o izjemah drugega odstavka člena 87 bi lahko utemeljila združljivost pomoči s skupnim trgom. Vendar pa ni ukrep pomoči niti socialne narave, dodeljen posameznim porabnikom (točka a), niti ne služi odstranjevanju škode, nastale zaradi naravnih katastrof ali drugih nenavadnih dogodkov (točka b), in tudi ni predviden za gospodarstvo določenih področij v Zvezni republiki Nemčiji (točka c). V skladu s točkama (a) in (c) tretjega odstavka člena 87 Pogodbe ES (regionalni vidik) so možne tudi druge izjeme, ki pa tukaj niso uporabne, saj pomoč za MobilCom ni namenjena razvoju določenega gospodarskega področja. Tudi določbe o izjemah točk (b) in (d) tretjega odstavka člena 87 ne veljajo. Nanašajo se na razvoj pomembnih projektov skupnega interesa in na vzpodbujanje kulture in ohranjanje kulturne dediščine.
- (131) Tako ostane določba o izjemah točke (c) tretjega odstavka člena 87 Pogodbe ES in smernice Skupnosti, ki se nanjo opirajo. Komisija je mnenja, da druge smernice Skupnosti, npr. za pomoč pri raziskovanju in razvoju, pomoč malim in srednjim podjetjem ali

⁽¹⁴⁾ Glej točko 2.1.1 sporočila Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri državni pomoči v obliki poroštev in jamstvenih obveznosti, (UL C 71, 11.3.2000, str. 14).

⁽¹⁵⁾ Pri odobritvi pomoči je znašala odločilna referenčna obrestna mera 5,06 %, prim. referenčne in diskontne mere za državne pomoči v: pismu Komisije SG (97) D/7120 z dne 18. avgusta 1997.

- pomoč pri zaposlovanju in izobraževanju, niso uporabne. Ob izpolnjevanju predpostavk, navedenih v smernicah Skupnosti, lahko morda pomoč za reševanje in pomoč za prestrukturiranje prispevata k razvoju gospodarskih panog, ne da bi vplivali na trgovanje (uvodna izjava 20 smernice Skupnosti), in posledično veljata kot združljive s skupnim trgom.
- (a) *Presoja druge pomoči kot pomoči za prestrukturiranje*
- (132) Po temeljiti preiskavi je Komisija prišla do sklepa, da gre pri drugi pomoči, v nasprotju s stališčem, ki ga zastopata Nemčija in okoriščeno podjetje, za pomoč za prestrukturiranje in ne za pomoč za reševanje.
- (133) V skladu s smernicami Skupnosti je pomoč za reševanje začasne narave. Namenjena je nadaljevanju podjetja v težavah, dokler ni izdelan načrt za prestrukturiranje ali likvidacijski načrt. Višina mora biti omejena na znesek, potreben za nadaljevanje podjetja do izdelave načrta prestrukturiranja (npr. kritje stroškov dela ali tekoče nabave).
- (134) Nasprotno pa se prestrukturiranje opira na realistični, koherentni in daljnosežni načrt za ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti podjetja. K temu sodijo zlasti elementi reorganizacije in racionalizacije dejavnosti podjetja, kar na splošno pomeni umik iz deficitarnih področij in prestrukturiranje dejavnosti, ki lahko ponovno postanejo konkurenčne. Prestrukturiranje podjetja mora biti praviloma povezano s finančnim prestrukturiranjem.
- (135) Komisija meni, da drugo poroštvo ne izpolnjuje pogojev pomoči za reševanje. Posojilo z državnim jamstvom ni služilo izključno za financiranje tekočih stroškov, vključno z rednim optimiranjem s ciljem omogočiti nadaljevanje podjetja za časovno omejeno obdobje do izdelave načrta prestrukturiranja.
- (136) Po navedbah Nemčije bi naj bilo podjetju MobilCom s krediti z državnim jamstvom v višini 112 milijonov EUR (88,3 milijona EUR) omogočeno izvesti vrsto reorganizacijskih ukrepov na področju ponujanja storitev, ki prinašajo izgubo. Paket ukrepov je pri tem očitno ciljalo na trajno odstranitev vzrokov za tekoče izgube na tem poslovnem področju.
- (137) Posojilo, za katerega je jamčila država, je financiralo zlasti kratkoročno ukinitvev 850 delovnih mest na področju ponujanja storitev, s katero se je ukrepalo proti visoki intenzivnosti osebja v tem segmentu, ki je bila v načrtu prestrukturiranja imenovana kot bistven razlog za izgubo.
- (138) Dodatni paket stroškov je bil odpoved ali storniranje nedonosnih pogodb in migracija strank, pridobljenih zaradi lastnega omrežja UMTS po tarifah, ki ponudnikom storitev zadoščajo za preživetje. Z racionalizacijo baze strank in prilagoditvijo tarif bi naj ustvarili dolgoročne rentabilne odnose s strankami in trajno ustavili nazadovanje marž bruto donosa.
- (139) Po sledečem zaprtju lokacij Karlstein in Hallbergmoos, ki sta s prevzemom firm D-Plus Telecommunications GmbH (Karlstein) in Cellway Kommunikationsdienste (Hallbergmoos) postali del koncerna MobilCom, in s koncentracijo celotne prodajne in servisne strukture na sedež podjetja v Búdelsdorfu in lokacijo v Erfurtu je podjetje MobilCom, po lastnih navedbah, izvedlo potrebne prilagoditve, ki jih je zaradi usmeritve v izgradnjo posla UMTS v preteklosti zanemarjalo.
- (140) Komisija je s tem ugotovila, da ima paket ukrepov, financiranih s kreditom, za katerega je jamčila država, pretežno strukturne učinke na zavarovanje dolgoročne rentabilnosti področja ponujanja storitev in podjetja ter tako ne služi izključno za nadaljevanje dejavnosti podjetja do izdelave načrta prestrukturiranja. Strukturnih ukrepov s pomočjo za reševanje ni mogoče financirati. Komisija je prišla do sklepa, da gre pri drugem poroštvu za pomoč za prestrukturiranje v smislu smernic Skupnosti.
- (141) Ob tem Komisija izhaja iz dejstva, da se ukrepi na področju ponujanja storitev opirajo na izvedljiv načrt za ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti podjetja. Komisija izrecno zavrača ugovor Nemčije, da v trenutku odobritve kredita, za katerega je jamčila država, v novembru leta 2002 koncept za prestrukturiranje še ni obstajal.
- (142) Že septembra leta 2002 je uprava, usklajena z nadzornim svetom, sklenila bistvene oporne točke sanacijske strategije ⁽¹⁶⁾. Za podjetje MobilCom ni bilo nikdar vprašljivo, da projekta UMTS brez udeležbe France Télécom ni mogoče uresničiti, zato so ga opustili.
- (143) Uprava je predložila tudi obsežni sanacijski program za področje ponujanja storitev, ki je že takrat kot temeljni element predvideval ukinitvev 850 stalnih delovnih mest v temeljnem poslu, koncentracijo

⁽¹⁶⁾ Glej tudi izjavo za tisk podjetja MobilCom z dne 27. septembra 2002.

prodajnih dejavnosti in dejavnosti službe za stranke, ki so bile do sedaj razporejene na pet lokacij, na stalni sedež v Búdelsdorfu in lokacijo v Erfurtu ter zmanjšanje stroškov za pridobivanje naročnikov (med drugim z zaprtjem nedonosnih spletnih trgovin podjetja MobilCom).

(144) Sanacijski program, v svojem jedru enak načrtu prestrukturiranja, ki je bil Komisiji predložen marca leta 2003, je preverila revizijska družba Deloitte & Touche. V presoji z dne 25. oktobra 2002 je Deloitte & Touche prišla do izida, da zaradi kratkega obdobja in predmeta naročila ni bilo mogoče zavzeti končnega stališča, ali je koncept za prestrukturiranje skupine MobilCom „popolnoma zajemal vse šibke točke“. Vendar so bile „bistvene šibke točke“ upoštevane in predstavljene v poročilu. Po rezultatu naj bi bili vsi ukrepi, navedeni v konceptu prestrukturiranja, primerni za ukrepanje proti identificiranim šibkim točkam in bi skupini MobilCom omogočili doseganje pozitivnih rezultatov v obdobju enega do dveh let.

(145) Komisija meni, da je v zadostni meri dokazano, da je najkasneje novembra leta 2002 obstojal sklepčen koncept za sanacijo podjetja, ki ni bil le osnova za odločitve o dodelitvi kredita konzorcija KfW, ampak tudi temelj za reorganizacijske ukrepe na področju ponujanja storitev, uvedenih novembra. Tudi dejstvo, da dokončnega dovoljenja podjetja France Télécom za sporazum o poravnavi (MC Settlement Agreement) takrat še ni bilo, priča o tem. Če sporazum o poravnavi ne bi postal veljaven, bi moralo podjetje MobilCom v vsakem primeru prijaviti plačilno nesposobnost. Presoja sposobnosti sanacije je že od začetka temeljila na domnevi, da se je mogoče osvoboditi večine dolgov in je predpostavljala sklenitev veljavnega sporazuma. Podjetje MobilCom je začelo takoj dosledno izvajati ukrepe in ni čakalo na sklepčno odobritev skupščine podjetja France Télécom.

(146) Za presojno druge pomoči kot pomoči za prestrukturiranje je bilo za Komisijo odločilno, da je bil rok trajanja posojila z državnim jamstvom 18-mesečni do 20. maja 2004. Poroštvo je bilo sicer sprva omejeno do 15. marca 2003. To obdobje naj bi se samodejno podaljšalo, če bi Komisija pred iztekom roka prejela načrt prestrukturiranja. V skladu z uvodno izjavo 23 smernic Skupnosti morajo biti pomoči za reševanje v obliki kreditnega poroštva povezane s krediti, katerih preostali rok trajanja po izplačilu zadnjega delnega zneska kreditne vsote podjetju ne traja dalj kot dvanajst mesecev. To v tem primeru ni bilo tako.

(147) Tako je šlo pri drugi pomoči za pomoč za prestrukturiranje, ki jo lahko Komisija odobri le, če so izpolnjene predpostavke smernic Skupnosti.

(b) *Združljivost s smernicami za prestrukturiranje*

Sposobnost podjetja prejeti pomoč

(148) V smislu smernic Skupnosti je podjetje v težavah takrat, „če ni v položaju z lastnimi finančnimi sredstvi ali tujimi sredstvi, ki mu jih nudi njegov lastnik/večinski lastnik ali upnik, poravnati izgube, ki so za podjetje kratkoročno ali srednjeročno skoraj gotov propad, če država ne bo posegla“ (uvodna izjava 4 smernic skupnosti). K značilnim simptomom podjetja v težavah štejejo zlasti izgube, zmanjšan pretok denarja in zmanjšanje ali izguba neto premoženja in položaji, v katerih se podjetje ne more sanirati z lastno močjo ali s sredstvi svojih delničarjev ali upnikov (uvodna izjava 6 smernic Skupnosti).

(149) Izstop podjetja France Télécom iz financiranja posla UMTS je bila enakega pomena kot likvidacija vseh sredstev podjetja MobilCom.

(150) Koncern MobilCom je v 3. četrtletju leta 2002 utrpel izgubo pred obrestmi in davki (EBIT) v višini 2,9 milijard EUR, lastni viri pa so znašali 606,7 milijona EUR (2001: 3,769 milijarde EUR); plačilno nesposobnost, ki je septembra leta 2002 grozila podjetju, je bilo mogoče odvrniti le s posojilom za premostitev likvidnostnih težav KfW, za katerega je jamčila država, v višini 50 milijonov EUR.

(151) Kljub uspešni sklenitvi sporazuma o poravnavi („MC Settlement Agreements“), po katerem je podjetje France Télécom prevzelo obveznosti za UMTS v skupni višini 6,9 milijarde EUR z obrestmi, so znašale izgube koncerna v 4. četrtletju leta 2002 289 milijonov EUR in s tem že vedno znatno presegle negativne rezultate koncerna pred krizo (četrtletje 2/2002: - 172,8 milijona EUR, četrtletje 1/2002: - 116,4 milijona EUR, četrtletje 4/2001 -91,9 milijona EUR).

(152) Iz predloženih pregledov likvidnosti je Komisija povzela tudi, da negativnega razvoja pretoka denarja skupine MobilCom tudi v novembru leta 2002 ni bilo mogoče trajno ustaviti. Obstoječe likvidnostne rezerve so bile izčrpane že septembra leta 2002. S pomočjo za reševanje je bilo mogoče kriti le kratkoročne tekoče likvidnostne potrebe in preprečiti neposredno grozečo plačilno nesposobnost.

- (153) Nemčija je pojasnila tudi, da bi bila tekoča izguba brez reorganizacijskih ukrepov v marcu leta 2003, predvidenih v načrtu prestrukturiranja, brez teh ukrepov večja za dodatnih 110 milijonov EUR. Po podatkih Nemčije izgub ni bilo več mogoče financirati z bankami.
- (154) Komisija je ugotovila tudi, da podjetje MobilCom finančnih potreb, potrebnih novembra leta 2002, tudi ne bi moglo kriti z obstoječimi lastnimi viri.
- (155) Likvidnostne rezerve takrat, ko je bilo že razloženo, niso bile na voljo. Komisija mora tudi na podlagi razpoložljivih informacij sklepati, da v načrtu prestrukturiranja predvidena (delna) odsvojitve udeležbe v podjetju Freenet za plačilo kreditnih linij, za katere je jamčila država, do katere je končno prišlo septembra leta 2003, kratkoročno ne bi bila mogoča.
- (156) Nemčija je prepričljivo prikazala, da pred sklenitvijo sporazuma o poravnavi („MC Settlement Agreement“) novembra leta 2002 prodaja udeležbe v podjetju Freenet v zvezi s projektom UMTS ni bila mogoča zaradi obstoječih kreditnih obveznosti do upniških bank. Prodaja ne bi bila mogoča brez privolitve upniških bank, ki jim je bila takrat udeležba v podjetju Freenet zastavljena. Glede na velike dolgove na področju UMTS se upniške banke z odsvojitvijo ne bi strinjale. Poleg tega bi bilo treba prihodke porabiti izključno za vrnitev bančnih kreditnih obveznosti za projekt UMTS.
- (157) Komisija prav tako nima nikakršnih namigov, da bi med akutno krizo v 3. in 4. četrtletju leta 2002 vlagatelje zanimal prevzem deležev podjetja MobilCom AG. S tem je odpadla tudi ta možnost pridobivanja sredstev podjetja MobilCom.
- (158) Nemčija je v zadostni meri prikazala tudi, da konzorcijske banke kredita v višini 112 milijona EUR brez državnega poročstva ne bi odobrile, ker je bilo tveganje za zanesljivost plačila ocenjeno kot visoko, zlasti pa ni bilo bančno običajnega zavarovanja v zadovoljivi višini.
- (159) Nemčija je med drugim predložila tudi mnenje banke KfW, ki vodi posel, z dne 1. junija 2003, v katerem slednja presoja vrednost varščin, na osnovi katerih je bil odobren dodaten kredit v višini 112 milijonov EUR. V kreditni pogodbi za 112 milijonov EUR se je podjetje MobilCom med drugim obvezalo zastaviti poslovne deleže v vseh hčerinskih in pridruženih podjetjih MobilCom AG oziroma mobilcom Holding GmbH, med drugim tudi udeležbo v Freenet.de AG,
- kakor tudi vse pravice iz terjatev do Millenium GmbH odstopiti od terjatev do prejšnjega predsednika Gerharda Schmida v višini 71 milijonov EUR. Prenesti je bilo treba tudi vse bančno običajne varščine v podjetju.
- (160) Po navedbah KfW vrednosti udeležbe v podjetju Freenet, zastavljene že decembra leta 2002, zaradi močne nihajnosti delnic ni bilo mogoče oceniti.
- (161) Pravice do terjatve do Gerharda Schmida in Millenium GmbH, odstopljene bančnemu konzorciju, bi naj zadovoljili tako, da bi upravitelj premoženja prof. Dieter Thoma do 31. decembra 2003 odsvojil delnice MobilCom AG. Ocenitev varščine se je ravnala po borznem tečaju delnice MobilCom. Ker je borzni tečaj delnice odvisen od bonitete podjetja MobilCom, KfW po navedbah Nemčije v skladu z bančno običajnimi načeli tudi tej varščini ni mogla pripisati vrednosti za zavarovanje.
- (162) Druge varščine, kot je terjatev kupnine do Freenet.de AG iz odsvojitve panoge fiksnega omrežja v višini 35 milijonov EUR, od katere so kasneje odstopili, v trenutku odobritve posojila še niso bile na voljo.
- (163) Komisija mora tako sklepati, da je bila odobritev 80 % poročstva zveze in dežele potrebna za odobritev bančnega kredita v višini 112 milijonov EUR.
- (164) V izidu Komisija ugotavlja, da se podjetje v trenutku odobritve druge pomoči ni moglo sanirati z lastnimi močmi ali s sredstvi svojih delničarjev, upnikov ali s krediti brez državne pomoči. Komisija meni, da je s tem dokazano, da se je podjetje MobilCom tudi novembra leta 2002 nahajalo v težavah v smislu smernic Skupnosti.
- Ponovna vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti
- (165) V skladu z uvodno izjavo 30 in naprej smernic Skupnosti je odobritev pomoči za prestrukturiranje odvisna od izvedbe načrta prestrukturiranja, ki ga mora Komisija pri vsaki posamezni pomoči odobriti in preveriti, ali je primeren za ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti.
- (166) Iz vidika Komisije ni bilo dvomov o sposobnosti sanacije skupine MobilCom z uspešno sklenitvijo sporazuma o poravnavi („MC Settlement Agreement“) s France Télécom. Podrobni načrt prestrukturiranja, ki je bil Komisiji predložen marca leta 2003, je vseboval obsežno analizo strukturnih deficitov, ki so povzročili težave, ter obsežni katalog ukrepov za odstranjevanje

- diagnosticiranih šibkih točk. Na osnovi predvidene bilance uspešnosti do konca leta 2007 ter na podlagi analize scenarijev in tveganj je lahko Komisija končno sklepala, da so bili predlagani ukrepi za prestrukturiranje razumni, prepričljivi in načeloma primerni za vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti podjetja MobilCom.
- (167) Revizorska družba Deloitte & Touche je po naročilu podjetja MobilCom presodila tudi načrt prestrukturiranja in ugotovila, da so bile izjave v skladu z ocenami revizijske družbe v poročilu z dne 25. oktobra 2002 in z mesečnimi poročili o sanacijskem procesu.
- (168) To predhodno oceno podpira tudi dejanski razvoj. MobilCom je na področju ponujanja storitev znova prigospodarilo dobičke že v 2. četrletju leta 2003 (prvič po enajstih četrletjih) in se je tako z odsvojitvijo deležev v podjetju Freenet septembra leta 2003 popolnoma rešilo dolgov.
- Pomoč, omejena na minimum
- (169) V skladu z uvodno izjavo 40 smernic Skupnosti morata biti višina in intenzivnost pomoči omejeni na minimum, nujno potreben za prestrukturiranje. Zato morajo prejemniki pomoči znatno prispevati k načrtu prestrukturiranja iz obstoječih lastnih virov, če je treba s prodajo sredstev, ki niso nujno potrebna za nadaljnji obstoj podjetja, ali pa s financiranjem s sposojenim kapitalom pod tržnimi pogoji.
- (170) Komisija meni, da je Nemčija v zadostni meri dokazala, da je pomoč za prestrukturiranje v obliki državnega poroštva za kredit v višini 112 milijonov EUR omejena na minimum, potreben za prestrukturiranje ob upoštevanju razpoložljivih lastnih finančnih virov podjetja, njenih delničarjev in koncerna. Med fazo prestrukturiranja podjetje MobilCom ni sklepalo poslov niti z novimi naročniki, niti z novimi vlagatelji, ki niso bili nujno potrebni za ponovno vzpostavitev dolgoročne rentabilnosti. Kljub temu Komisija meni, da je treba odobritev pomoči povezati z določenimi pogoji ter preprečiti nesprijemljivo izkrivljanje konkurence (glej uvodne izjave 176 do 189).
- (171) V zvezi s trajanjem posojila z državnim jamstvom je Komisija izvedela, da je po navedbah Nemčije podjetje France Télécom uveljavljalo najmanj 18-mesečno trajanje kredita za prestrukturiranje z državnim jamstvom kot pogoj za prevzem obveznosti posla UMTS, ki je bil za MobilCom bistvenega pomena, zato krajšega trajanja ni bilo mogoče uveljaviti brez ogrožanja sklenitve sporazuma o poravnavi („MC Settlement Agreement“). Komisija je zato menila, da je zahteva po omejitvi pomoči na minimum v tem smislu izpolnjena.
- (172) Glede na lastni prispevek upravičenca za prestrukturiranje se je Komisija seznanila, da državno poroštvo krije le 80 % zajamčene kreditne vsote. Tveganje za preostalih 20 % je tako prevzelo podjetje samo oziroma banka, ki je odobrila kredit. Poleg tega je podjetje MobilCom k financiranju prestrukturiranja prispevalo z odsvojitvijo premoženja, kot predvideva načrt prestrukturiranja. Tako so bili prvi obroki od odsvojitve fiksnega omrežja podjetju Freenet, izvedene že marca leta 2003 v višini 35 milijonov EUR, uporabljeni za poplačilo kredita. Preostali znesek kredita je bil v manj kot enem letu v celoti poplačan iz prihodkov od prodaje 20 % udeležbe v podjetju Freenet.
- (173) Iz tega vidika ter ob upoštevanju, da je bila pomoč odobrena v obliki poroštva za posojilo in ne vračljive subvencije, je Komisija prišla do izida, da je podjetje MobilCom prispevalo zadosten lastni prispevek za prestrukturiranje v smislu uvodne izjave 40 smernic Skupnosti in pomoč zmanjšalo na minimum.
- Preprečevanje izkrivljanja konkurence nesprejemljivega
- (174) V skladu z uvodno izjavo 35 in naprej smernic Skupnosti je treba ukreniti vse za ublažitev negativnih učinkov pomoči na tekmece. Večinoma se ta pogoj konkretizira z omejitvijo ali zmanjšanjem prisotnosti podjetja na bistvenem ali bistvenih trgih, ki mora biti v razmerju z učinki izkrivljanja, povzročenimi s pomočjo, in zlasti z relativno težo podjetja na svojem ali svojih trgih.
- (175) Komisija je ugotovila, da je podjetje MobilCom pomoč, tako kot je bilo predvideno v načrtu prestrukturiranja, uporabilo le za sanacijo področja poslovanja mobilne telefonije/ponujanja storitev. Pomoč je tako zlasti učinkovala na trg mobilne telefonije. Po oceni Komisije trgi za fiksno omrežje, govorno telefonijo in internetne storitve, na katerih bo MobilCom s svojo udeležbo v podjetju Freenet.de AG dejavno še naprej, niso občutno prizadeti.
- (176) Komisija bo zato v nadaljevanju preverila, ali ima pomoč škodljive učinke na tekmece podjetja MobilCom na trgu mobilne telefonije in povzročila izkrivljanje konkurence, ki bi zahtevalo kompenzacijske ukrepe.
- (177) Ob opazovanju celotnega trga storitev mobilne telefonije, sodi podjetje MobilCom z 8 % skupnim tržnim deležem pred in približno 6 % po prestrukturiranju k skupini manjših ponudnikov. Treba je

zabeležiti tudi, da pomoči, odobrene podjetju MobilCom, niso predstavljale subvencije, temveč kreditno poroštvo. Kredit s poroštvom države je bil v celoti poplačan že 20. septembra 2003, le 10 mesecev po odobritvi kredita v novembru leta 2002.

- (178) Po drugi strani pa je MobilCom v letih pred krizo v letu 2002 vodilo cenovno agresivno strategijo širitve, ki je bila usmerjena izključno v rast področij poslovanja mobilne telefonije/ponudnika storitev v breme rentabilnosti. Izključna koncentracija podjetja MobilCom na rast tržnega deleža je bila opazna že pred načrtovano izgradnjo omrežja UMTS podjetja MobilCom, ker omrežni operaterji pri svojih strankah prigospodarijo višje marže kot ponudniki storitev.
- (179) S koncentracijo svojih dejavnosti na področje UMTS in s poskusom uveljavitve kot UMTS operater je podjetje MobilCom veliko tvegalo. Kot kažejo težave podjetja MobilCom v drugi polovici 2002, je bila na koncu ta poslovna strategija neuspešna. Podjetje MobilCom se je kot omrežni operater umaknilo iz področja UMTS in svojo tržno strategijo usmerilo na ohranitev obstoječih dobrih strank in na večanje povprečnih mesečnih prometov.
- (180) Zaradi odobrene pomoči podjetju MobilCom ni bilo treba prevzeti negativnih posledic svoje tvegane strategije, medtem ko je podjetje še naprej imelo koristi od pozitivnih učinkov, kot na primer od možnosti, da lahko z racionalizacijo portfelja strank uporabi večjo bazo strank. S tem je imelo podjetje MobilCom zaradi pomoči nedvomno prednost pred svojimi tekmeci.
- (181) Nadaljnje je podjetje MobilCom priznalo, da bi moralo brez državne pomoči prijaviti plačilno nesposobnost, s čimer bi najverjetneje izgubilo velik del svojih obstoječih strank. Zaradi pomoči pa je lahko podjetje nadaljevalo svojo poslovno dejavnost, se tudi fizično reorganiziralo in usmerilo v nove tržne strategije, iz portfelja strank odstranilo stranke z manjšimi dobičkovnimi maržami in se koncentriralo na dobre stranke. Končno število strank med fazo prestrukturiranja je bilo sicer manjše, toda bruto prihodek po stranki se je povečal⁽¹⁷⁾.
- (182) Komisija je upoštevala tudi, da je podjetje MobilCom z odobreno pomočjo pridobilo čas temeljito pripraviti predvideno prodajo udeležbe v podjetju Freenet za čim višji prihodek od prodaje, s katerim bi poplačalo posojila in postalo še bolj likvidno. Ob koncu je bil znesek prihodka od odsvojitve, ki ga je podjetje MobilCom doseglo za le 20 % delež, 176 milijonov

EUR. Po poplačilih neporavnanih kreditnih linij iz posojila z državnim jamstvom je ostalo podjetju MobilCom iz odsvojitve še 60 milijonov EUR dodatne likvidnosti za svoje poslovne dejavnosti na področju ponujanja storitev.

- (183) Podjetje MobilCom je tako pri preusmeritvi svoje poslovne strategije pridobilo neposredno od državno zajamčenega kredita, pa tudi posredno, saj je poroštvo podjetju MobilCom omogočilo premostitveno financiranje za odsvojitve udeležbe v Freenet.de AG ob ustreznem trenutku. Če bi bila odsvojitve izvedena prej, bi bil dosežen prihodek najverjetneje manjši.
- (184) Pomoč tako zlasti škodljivo vpliva na tekmece, ki morajo zaradi pričakovanega doseganja naravne meje zasičenosti v prihodnjih letih svojo poslovno strategijo prav tako preusmeriti na dobičkonosne segmente strank brez opiranja na državno pomoč. Ne glede na dejstvo, da je delež podjetja MobilCom na nemškem trgu mobilne telefonije manj kot 10 % in je kredite, za katere je jamčila država hitro poplačalo, je Komisija sklenila, da je pomoč povzročila nesprejemljivo izkrivljanje konkurence na nemškem trgu mobilne telefonije.
- (185) Navedenega izkrivljanja konkurence po mnenju Komisije ni mogoče dovolj ublažiti z ukrepi, ki jih je imenovala Nemčija za zmanjšanje prisotnosti na trgu, zlasti z umikom podjetja iz posla UMTS.
- (186) Umik iz posla UMTS ne ustreza za zadostno izravnavo škode, povzročene tekmečem podjetju MobilCom, ker bi imeli največjo korist preostali imetniki licenc UMTS, ki predstavljajo le del konkurentov na trgu mobilne telefonije. Tudi umik iz posla fiksnega omrežja in interneta s prenosom dejavnosti fiksnega omrežja na Freenet in pretvorba udeležbe v podjetju Freenet iz strateške v finančno udeležbo, kot zagotavlja Nemčija, ne predstavljata zadostnega kompenzacijskega ukrepa za nesprejemljivo izkrivljanje konkurence, povzročene s pomočjo, saj imajo od tega koristi v glavnem operaterji fiksnega omrežja in ponudniki internetnih storitev, ne pa operaterji mobilne telefonije.
- (187) Kot dodatni kompenzacijski ukrep Nemčija navaja ukinitve 1 850 delovnih mest s polnim delovnim časom, od tega 850 na področju ponujanja storitev, in zaprtje lokacij. Po navedbah Nemčije je podjetje MobilCom izgubilo tudi stranke in s tem tržne deleže. Ob koncu leta 2003 je imelo podjetje le še nekaj več kot 4,2 milijona strank v primerjavi s 4,9 milijona

⁽¹⁷⁾ 2003: 30 EUR za pogodbeno stranko (2002: 28,60 EUR), 6,80 EUR za predplačniško stranko (2002: 5,20 EUR).

- strankami ob začetku krize, kar se je kazalo v manjšem prometu na področju ponujanja storitev v višini 7,2 % (1,356 milijarde EUR v letu 2003 v primerjavi z 1,487 milijarde EUR v letu 2002).
- (188) Vendar Komisija opozarja, da je šlo pri ukinitvi delovnih mest in zaprtju lokacij v skladu z načrtom za prestrukturiranje hkrati tudi za ukrep, potreben za večjo učinkovitost. Medtem je bilo mogoče ustaviti negativni trend razvoja prometa med fazo prestrukturiranja. Prometi na področju ponujanja storitev so v 1. četrtletju 2004 že znašali 349 milijonov EUR v primerjavi s 321 milijonov EUR v 1. četrtletju 2003. Ugotovljeno je bilo tudi, da se je število naročnikov podjetja MobilCom medtem stabiliziralo pri približno 4,2 milijona. V 4. četrtletju 2003 so v enakem obdobju pridobitve novih naročnikov (426 000 novih naročnikov) prekoračile izgubljene naročnike (338 000) ⁽¹⁸⁾. Sicer so pogodbene stranke po podatkih podjetja še vedno zelo pripravljene menjati ponudnika, kar je v prvih dveh četrtletjih leta 2004 ponovno povzročilo zmanjšanje številka strank. Vendar je na splošno mogoče ugotoviti, da je podjetje MobilCom v prvih dveh četrtletjih leta 2004 pridobilo veliko več novih pogodbenih strank kot v istih četrtletjih leta 2003. Po lastnih podatkih je imelo podjetje MobilCom v prvem četrtletju leta 2004 več kot 10 % tržni delež pri poslovanju z novimi strankami. ⁽¹⁹⁾
- (189) Ob upoštevanju nesprejemljivega izkrivljanja konkurence, predstavljenega v uvodnih izjavah 175 do 184, je Komisija sklenila, da neugodni učinki na tekmece podjetja MobilCom z ukrepi, ki jih je navedla Nemčija, še niso dovolj ublaženi, četudi je treba pri vrsti in obliki nadaljnjih kompenzacijskih ukrepov upoštevati zlasti že nastale izgube strank in izgubljen promet v fazi prestrukturiranja, kot tudi opustitev posla UMTS.
- (190) Komisija je Nemčiji nazorno pojasnila, da odobritev druge pomoči kot pomoči za prestrukturiranje brez nadaljnjih kompenzacijskih ukrepov ni združljiva s skupnim trgovom. Vendar pa kompenzacijski ukrepi naj ne bi premočno vplivali na dejavnosti podjetja MobilCom zaradi navedenih izgub strank in prometa v fazi prestrukturiranja in zaradi umika iz posla UMTS kot omrežni operater.
- (191) Na pogajanjih dne 9. januarja 2004 in dne 21. januarja 2004 med predstavniki Komisije in predstavniki Zvezne vlade, dežele Šlezije-Holstein in podjetja so bili obravnavani dodatni kompenzacijski ukrepi, na pobudo Komisije zlasti možnostčasne ukinitve neposredne spletne prodaje naročniških pogodb podjetja MobilCom. Upošteva se svoja pojmovanja prava je bila Nemčija v razgovorih pripravljena privoliti v 7 mesečno ukinitve neposredne spletne prodaje naročniških pogodb podjetja MobilCom za vzpostavitev sposobnosti za odobritev pomoči. V svojem obvestilu dne 13. februarja 2004 je Nemčija razložila, da je podjetje MobilCom za obdobje največ 7 mesecev načeloma pripravljeno zapreti svoje spletne trgovine za neposredno spletno prodajo naročniških pogodb podjetja MobilCom. Poleg tega je obvestilo vsebovalo tudi podrobnosti o možnem oblikovanju ukrepa, ki ga je Nemčija na željo Komisije podrobneje razložila v elektronski pošti dne 18. februarja 2004.
- (192) Aprila leta 2004 pa je Nemčija sporočila, da ne more dokončno potrditi zaprtja spletnih trgovin. Nemčija se je ob tem sklicevala na nazadnje izražena pravna stališča podjetja MobilCom. Podjetje je še naprej dvomilo o obstoju ukrepov za prestrukturiranje. Če bi Komisija kljub temu zaključila, da gre za pomoč za prestrukturiranje, bi bila predvidena 7 mesečna ukinitve neposredne spletne prodaje naročniških pogodb nesorazmerna obremenitev za podjetje.
- (193) Kot je že obširno razloženo v uvodnih izjavah 132 do 147 je Komisija mnenja, da gre pri drugi pomoči za pomoč za prestrukturiranje. Kot je prav tako že razloženo, je Komisija mnenja, da so za predloženo pomoč potrebni dodatni ukrepi za kompenzacijo nesprejemljivega izkrivljanja, ki ga je povzročila odobrena pomoč.
- (194) Ker glede potencialnih kompenzacijskih ukrepov z Nemčijo in prizadetim podjetjem ni bilo mogoče doseči sporazuma, je Komisija v skladu s četrtem odstavkom člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 uporabila možnost povezave odobritve druge pomoči s pogojem, da za obdobje 7 mesecev ukine neposredno spletno prodajo naročniških pogodb podjetja MobilCom (predplačniških in/ali naročniških).
- (195) Pogoj posamično predvideva zagotovilo Nemčije, da bodo MobilCom AG in vse družbe koncerna za obdobje 7 mesecev zaprle svoje spletne trgovine za neposredno spletno prodajo naročniških pogodb podjetja MobilCom, tako da ne bo možno sklepati novih naročniških pogodb (predplačniških ali naroč-

⁽¹⁸⁾ Podatki podjetja

⁽¹⁹⁾ Sporočilo za tisk z dne 13. 5. 2004

- niških) niti neposredno z MobilCom AG, niti z družbami koncerna. Prodaja naročniških pogodb drugih ponudnikov preko Freenet.de AG ni prizadeta.
- (196) Nemčija mora zagotoviti tudi, da se za obdobje zaprtja spletnih trgovin ukine tudi neposredna spletna prodaja naročniških pogodb podjetja MobilCom preko spletnih strani trgovin MobilCom in da MobilCom AG in družbe koncerna ne bodo ukrepale na načine, ki bi zaobšli ta pogoj.
- (197) Med fazo zaprtja stranka ne bo mogla na spletu skleniti nove naročniške pogodbe (predplačniške in/ali naročniške) niti neposredno z MobilCom AG, niti z družbami koncerna. Komisija izrecno opozarja, da je dovoljeno vse ostale storitve na spletu, ki ne ciljajo na sklenitev novih naročniških pogodb z novimi strankami še naprej izvajati. Sem sodijo vse storitve, namenjene starim strankam (npr. servis, podaljšanje pogodb, prodaja zvokov za telefone, igrice, itd.).
- (198) Med fazo zaprtja je dovoljeno stranko, ki obišče zadevne spletne strani opozoriti, da sklenitev naročniških pogodb preko spleta ni mogoča. MobilCom lahko na svojih spletnih straneh navaja imena pogodbenih partnerjev, preko katerih lahko stranka prejme želene storitve. Vendar je treba zagotoviti, da stranka ne bo mogla priti do prodajnega partnerja preko samodejne spletne povezave.
- (199) Komisija je Nemčiji poleg tega naložila, da mora v dveh mesecih po sprejetju Odločbe začeti uresničevati ukrepe. Daljše pripravljano obdobje za uresničevanje se ne zdi potrebno in učinkovitost ukrepov postavilo pod vprašaj, saj tedaj ukrepi več ne bi bili v časovni povezanosti s prestrukturiranjem podjetja.
- (200) Pri oblikovanju pogoja se je Komisija usmerjala po prvotnih predlogih Nemčije.
- (201) Ko so bile vse okoliščine izčrpno pretehtane, je Komisija zaključila, da bi ukinitve neposredne spletne prodaje naročniških pogodb podjetja MobilCom prispevala k ustrezni izravnavi nastalega izkrivljanja konkurence. Po lastnih navedbah je podjetje MobilCom leta 2003 preko svoje neposredne spletne prodaje pridobilo [...] novih strank (bruto), od tega [...] pogodbenih strank. Skupno bruto število novih strank v letu 2003 je znašalo [...], od tega [...] pogodbenih strank. Tako je podjetje MobilCom v letu 2003 preko svojih spletnih trgovin pridobilo okoli 1-1,5 % vseh svojih strank in okoli 2 % svojih pogodbenih strank. Za leto 2004 se lahko izhaja iz tega, da bo podjetje MobilCom preko svoje neposredne spletne prodaje pridobilo celo 2-5 % svojih strank. Ker med fazo zaprtja stranka ne bo mogla neposredno preko spleta skleniti nove naročniške pogodbe (predplačniške in/ali naročniške) s podjetjem MobilCom AG ali družbami koncerna, je posledično zaprt neposredni, za podjetje MobilCom vedno pomembnejši prodajni kanal. Učinek ukrepa za tekmece je v tem, da začasno pridobijo možnost, da stranka obišče njihovo spletno stran in tam sklene pogodbo.
- (202) Tudi določeno 7 mesečno trajanje ukrepa se zdi ustrezno. Podjetju MobilCom je bil kredit, za katerega jamči država, odobren novembra leta 2002. Podjetje je kredit poplačalo septembra leta 2003. Če se upošteva tudi, da je bil kredit z državnim jamstvom izplačan v delih, zadnji komaj marca leta 2003, potem 7 mesečno časovno obdobje ustreza obdobju, v katerem je MobilCom med fazo prestrukturiranja dejansko v polnem obsegu pridobilo od kredita z državnim jamstvom. V smislu ustrezne izravnave nastalega izkrivljanja konkurence se zdi priporočljivo, da se tudi zaprtje spletnih trgovin za neposredno prodajo Naročniških pogodb podjetja MobilCom določi na 7 mesecev.
- (203) Komisija tudi ni prišla do spoznanja, da bi 7 mesečna ukinitve neposredne spletne prodaje naročniških pogodb podjetja MobilCom pomenila nesorazmerno obremenitev za podjetje. Nasprotno gre po mnenju Komisije pri tem ukrepu le za omejen poseg v dejavnost podjetja, kot je v tem primeru potrebno. Podjetje še naprej pridobiva večji del strank preko MobilCom trgovin in preko svojih samostojnih prodajnih partnerjev. Ukinitve neposredne spletne prodaje zato ni prizadela glavnih prodajnih poti podjetja MobilCom.
- (204) Prav tako ni možno izhajati iz tega, da se bodo vse stranke, ki bi hotele med fazo zaprtja skleniti spletno neposredno naročniško pogodbo s podjetjem MobilCom, odločile za druge (spletne) ponudnike. Nasprotno gre pričakovati, da bo del teh strank sklenil pogodbo s podjetjem MobilCom preko drugih prodajnih kanalov. Četudi se bi med fazo zaprtja vse stranke, ki bi želele skleniti pogodbo z MobilCom neposredno po spletu, obrnile na tekmece, je s tem povezana izguba strank v primerjavi z nastalim izkrivljanjem konkurence dopustna.
- (205) Poleg tega se ohrani možnost, da obstoječe stranke potekle pogodbe podaljšajo preko spleta. Podjetje MobilCom lahko tudi še naprej izvaja storitve kot so servis ali druge storitve, ki niso povezane s sklepanjem naročniških pogodb. Podjetje MobilCom bi lahko tudi v fazi zaprtja v svojih spletnih trgovinah intenzivno reklamiralo svoje produkte mobilne telefonije in opozarjalo na izjemno ugodne predplačniške in naročniške produkte, s katerimi bi stranke pridobivali v MobilCom trgovinah in preko drugih prodajnih poti.

- (206) Komisija opozarja, da se zaradi ukinitve neposredne spletne prodaje naročniških pogodb podjetja MobilCom v skladu z uvodno izjavo 38 smernic Skupnosti ni treba bati očitnega poslabšanja tržne strukture. Zaprtje spletnih trgovin predstavlja sorazmerno omejen kompenzacijski ukrep, ki na nikakršen način ne more ogroziti nadaljnjega obstoja podjetja MobilCom. Nevarnosti, da bo odpadel ali močno oslabil eden od pomembnih tekmecev in bi se tako posredno okrepila vodilna na trgu, T-Mobile in Vodafone, tako ni.
- (207) Komisija je mnenja, da drugi kompenzacijski ukrepi, kot so npr. „prodaja“ sorazmernega dela strank tekmecev in umik podjetja MobilCom iz posla UMTS kot ponudnika storitev za omejeno časovno obdobje, niso potrebni. Po mnenju Komisije ta dva kompenzacijska ukrepa nista primerna. „Prodaja“ strank podjetja MobilCom ni uresničljiva niti po zakonu, niti praktično. Kar se tiče prepovedi podjetju MobilCom, po kateri za določeno obdobje ne bi smelo ponujati storitev na področju UMTS, Komisija meni, da takšna prepoved ovira inovativnost na trgu mobilne telefonije in zato ni v interesu konkurence, ker omejuje njeno dinamičnost.

VII. SKLEP

- (208) Komisija ugotavlja, da gre pri odobrenem državnem poroštvu za kredit v višini 112 milijonov EUR v korist podjetja MobilCom AG za pomoč za prestrukturiranje, ki je združljiva s skupnim trgom, merjeno po smernicah Skupnosti o državnih pomočeh za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah v smislu člena 87(3)(c) Pogodbe ES, če Nemčija izpolnjuje pogoje za ukinitve neposredne spletne prodaje naročniških pogodb podjetja MobilCom, podrobneje opisane v uvodnih izjavah od 195 do 199. Če ti pogoji ne bi bili izpolnjeni, si Komisija pridržuje pravico uporabiti pooblastilo, ki ga ima v skladu s členoma 16 in 23 Uredbe (ES) št. 659/1999.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč, ki jo je Nemčija odobrila 20. novembra 2002 podjetjema MobilCom AG in MobilCom Holding GmbH v obliki poročstva zveze in dežele Šlezije-Holstein za zanesljivost plačila za 80 % kredita v višini 112 milijonov EUR, ki ga je podjetju odobril bančni konzorcij pod vodstvom Kreditanstalt

für Wiederaufbau, je v skladu s členom 87(3)(c) Pogodbe ES združljiva s skupnim trgom, če Nemčija izpolni pogoje, navedene v členu 2 predložene Odločbe.

Člen 2

1. Nemčija zagotavlja, da bodo podjetje MobilCom AG in vse družbe koncerna za obdobje 7 mesecev zaprli svoje spletne trgovine za neposredno spletno prodajo naročniških pogodb podjetja MobilCom, da ne bo mogoče sklepati novih naročniških pogodb (predplačniških ali naročniških) niti neposredno z MobilCom AG, niti z družbami koncerna. Prodaja naročniških pogodb drugih ponudnikov preko spletnih strani Freenet.de AG, ostaja nespremenjena.

2. Nemčija mora zagotoviti tudi, da se za obdobje zaprtja spletnih trgovin ukine tudi neposredna spletna prodaja naročniških pogodb podjetja MobilCom preko spletnih strani MobilCom trgovin in da MobilCom AG in družbe koncerna ne bodo ukrepale na načine, ki bi zaobšli ta pogoj.

3. Med fazo zaprtja je v skladu s prvim odstavkom dovoljeno stranko, ki obišče zadevne spletne strani opozoriti, da sklenitev naročniških pogodb preko spleta ni mogoča. Vendar pa lahko MobilCom AG na svojih spletnih straneh navaja imena pogodbenih partnerjev, preko katerih lahko stranka prejme želene storitve. Zagotoviti je treba, da stranka ne bo mogla priti do prodajnega partnerja preko samodejne spletne povezave.

4. Nemčija zagotavlja, da bodo spletne trgovine zaprte v roku 2 mesecev po sprejetju te Odločbe.

Člen 3

Nemčija bo Komisijo obvestila o začetku prekinitve delovanja spletnih trgovin. V prvem mesecu po ukinitvi spletnih trgovin bo Nemčija predložila poročilo, v katerem bodo podrobno razloženi vsi koraki, izvedeni pri uresničevanju ukrepa. Nemčija bo Komisijo takoj obvestila tudi o končanju ukrepa.

Člen 4

Ta odločba je naslovljena na Zvezno republiko Nemčijo.

V Bruslju, 14. julija 2004

Za Komisijo
Mario MONTI
Član Komisije